

Z A K O N

O AUTORSKOM I SRODNIM PRAVIMA

(Objavljen u Službenom listu SRJ, broj 24/98)

I. PREDMET ZAKONA

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se prava autora književnih, naučnih i umetničkih dela (u daljem tekstu: autorsko pravo), prava interpretatora, proizvođača fonograma, videograma, emisija i baza podataka kao prava srodna autorskom pravu (u daljem tekstu: srodna prava), način ostvarivanja autorskog i srodnih prava i sudska zaštita tih prava.

II. AUTORSKO PRAVO

1. Autorsko delo

Član 2.

- (1) Autorsko delo je originalna duhovna tvorevina autora, izražena u određenoj formi, bez obzira na njegovu umetničku, naučnu ili drugu vrednost, njegovu namenu, veličinu, sadržinu i način ispoljavanja, kao i dopuštenost javnog saopštavanja njegove sadržine.
- (2) Autorskim delom smatraju se, naročito:
  - 1) pisana dela (knjige, brošure, članci i dr.);
  - 2) govorna dela (predavanja, govori, besede i dr.);
  - 3) dramska, dramsko-muzička, koreografska i pantomimska dela, kao i dela koja potiču iz folkloru;
  - 4) muzička dela, sa rečima ili bez reči;
  - 5) filmska dela (kinematografska i televizijska dela);
  - 6) dela likovne umetnosti (slike, crteži, skice, grafike, skulpture i dr.);
  - 7) dela arhitekture, primenjene umetnosti i industrijskog oblikovanja;
  - 8) kartografska dela (geografske i topografske karte);
  - 9) planovi, skice, makete i fotografije;
  - 10) računarski programi (u izvornom, objektnom i izvršnom kodu).

Član 3.

- (1) Nezavršeno autorsko delo, delovi autorskog dela, kao i naslov autorskog dela smatraju se autorskim delom ako ispunjavaju uslove iz člana 2. stav 1. ovog zakona.
- (2) Nezavisno od odredbe stava 1. ovog člana, zaštita za autorsko delo obuhvata i naslov tog dela.

Član 4.

- (1) Pozorišna režija i koreografija, prevodi, prilagođavanja, muzičke obrade, kao i prerade autorskih dela smatraju se autorskim delom ako ispunjavaju uslove iz člana 2. stav 1. ovog zakona.
- (2) Delo prerade je delo u kome su prepoznatljivi karakteristični elementi prerađenog (izvornog) dela.
- (3) Zaštita autorskog dela iz stava 1. ovog člana ni na koji način ne ograničava prava autora izvornog dela.

Član 5.

- (1) Autorskim delom smatra se i zbirka autorskih dela koja, s obzirom na izbor i raspored sastavnih delova, ispunjava uslove iz člana 2. stav 1. ovog zakona (enciklopedija, zbornik, antologija, izabrana dela, muzička zbirka, zbirka fotografija, grafička mapa i sl.).
- (2) Autorskim delom se smatra i zbirka narodnih književnih i umetničkih tvorevina, kao i zbirka dokumenata, sudskih odluka i slične građe koja, s obzirom na izbor i raspored sastavnih delova ispunjava uslove iz člana 2. stav 1. ovog zakona.
- (3) Zbirkom se smatra i baza podataka, bez obzira da li je u mašinski čitljivoj ili drugoj formi koja, s obzirom na izbor i raspored sastavnih delova ispunjava uslove iz člana 2. stav 1. ovog zakona.
- (4) Zaštita zbirke ni na koji način ne ograničava prava autora dela koja su sastavni deo zbirke.

Član 6.

- (1) Autorskopravnom zaštitom nisu obuhvaćene opšte ideje, načela, principi i uputstva koji su sadržani u autorskom delu.
- (2) Ne smatraju se autorskim delom:
  - 1) zakoni, podzakonski akti i drugi propisi;
  - 2) službeni materijali državnih organa i organa koji obavljaju javnu funkciju;

- 3) službeni prevodi propisa i službenih materijala državnih organa i organa koji obavljaju javnu funkciju;
- 4) podnesci i drugi akti u upravnom ili sudskom postupku.

Član 7.

- (1) Autorsko delo je objavljeno kad je, na bilo koji način i bilo gde u svetu, prvi put saopšteno javnosti od strane autora, odnosno lica koje je on ovlastio.
- (2) Autorsko delo je izdato kad su primerci dela pušteni u promet od strane autora, odnosno lica koje je on ovlastio u broju koji, imajući u vidu vrstu i prirodu dela, može da zadovolji potrebe javnosti.
- (3) Delo likovne umetnosti se smatra izdatim i onda kad je originalni primerak, ili najmanje jedna kopija dela učinjena trajno pristupačnom javnosti od strane autora, odnosno lica sa njegovom dozvolom.

2. Nastanak prava

Član 8.

Autor uživa moralna i imovinska prava u pogledu svog autorskog dela od trenutka nastanka autorskog dela.

3. Subjekt autorskog prava

Član 9.

- (1) Autor je fizičko lice koje je stvorilo autorsko delo (u daljem tekstu: delo).
- (2) Autorom se smatra lice čije su ime, pseudonim ili znak naznačeni na primercima dela, ili navedeni prilikom objavljivanja dela, dok se ne dokaže drugačije.
- (3) Autor dela je nosilac autorskog prava.
- (4) Pored autora nosilac autorskog prava može biti i lice koje nije autor a koje je u skladu sa ovim zakonom steklo autorsko pravo.

Član 10.

- (1) Koautor je fizičko lice koje je zajedničkim stvaralačkim radom sa drugim licem stvorilo delo.

- (2) Koautori su nosioci zajedničkog autorskog prava na koautorskom delu, ako ovim zakonom ili ugovorom kojim se uređuju njihovi međusobni odnosi nije drugačije predviđeno.
- (3) Za ostvarivanje autorskog prava i prenošenje tog prava neophodna je saglasnost svih koautora. Koautor ne sme uskratiti svoju saglasnost protivno načelu savesnosti i poštenja, niti činiti bilo šta što škodi ili bi moglo škoditi interesima ostalih koautora.
- (4) Svaki koautor je ovlašćen da podnosi tužbe za zaštitu autorskog prava na koautorskom delu, s tim da može da postavlja službene zahteve samo u svoje ime i za svoj račun.
- (5) Ako se nisu drugačije sporazumeli koautori dele ekonomsku korist od iskorišćavanja koautorskog dela srazmerno stvarnom doprinosu koji je svaki dao u stvaranju dela.

Član 11.

- (1) Koautorima filmskog dela se smatraju pisac scenarija, režiser i glavni snimatelj.
- (2) Ako je muzika bitan element filmskog dela (muzički film) i komponovana je za to delo, onda je i kompozitor koautor filmskog dela.
- (3) Ako se radi o crtanom, odnosno animiranom filmu ili su crtež ili animacija bitni elementi filmskog dela, onda su i glavni crtač i glavni animator koautori filmskog dela.

Član 12.

- (1) Ako dva ili više autora spoje svoja dela radi zajedničkog iskorišćavanja, svaki od autora zadržava autorsko pravo na svom delu.
- (2) Odnosi između autora spojenih dela se utvrđuju ugovorom.

Član 13.

- (1) Autorsko pravo na autorskom delu čiji autor nije poznat (anonimno delo ili delo pod pseudonimom) ostvaruje:
  - 1) za izdato delo - izdavač;
  - 2) za objavljeno ali neizdato delo - lice koje je delo objavilo.
- (2) Lica iz stava 1. ovog člana moraju, u slučaju sumnje, dokazati da su svoje pravo na izdavanje, odnosno objavljivanje dela pribavili od autora, odnosno autorovog naslednika.

- (3) Kad se utvrdi identitet autora dela iz stava 1. ovog člana, prestaju prava izdavača, odnosno lica koje je delo objavilo.

4. Sadržina autorskog prava

4.1. Moralna prava autora

4.1.1. Pravo paterniteta

Član 14.

Autor ima isključivo pravo da mu se prizna autorstvo na njegovom delu.

4.1.2. Pravo na naznačenje imena

Član 15.

- (1) Autor ima isključivo pravo da njegovo ime, pseudonim ili znak budu naznačeni na svakom primerku dela, odnosno navedeni prilikom svakog javnog saopštavanja dela.
- (2) Autor se može u pojedinačnim slučajevima na izričit način odreći prava iz stava 1. ovog člana.

4.1.3. Pravo objavljivanja

Član 16.

- (1) Autor ima isključivo pravo da objavi svoje delo i da odredi način na koji će se ono objaviti.
- (2) Do objavljivanja dela samo autor ima isključivo pravo da javno daje obaveštenja o sadržini dela ili da opisuje svoje delo.

4.1.4. Pravo na zaštitu integriteta dela

Član 17.

Autor ima isključivo pravo da štiti integritet svog dela, i to naročito:

- 1) da se suprotstavlja izmenama svog dela od strane neovlašćenih lica;
- 2) da se suprotstavlja javnom saopštavanju svog dela u izmenjenoj ili nepotpunoj formi;
- 3) da daje dozvolu za preradu svog dela.

4.1.5. Pravo na suprotstavljanje nedostojnom iskorišćavanju dela

Član 18.

Autor ima isključivo pravo da se suprotstavlja iskorišćavanju svog dela na način koji ugrožava ili može ugroziti njegovu čast ili ugled.

4.2. Imovinska prava autora

Član 19.

- (1) Autor ima pravo na ekonomsko iskorišćavanje svog dela, kao i dela koje je nastalo preradom njegovog dela.
- (2) Za svako iskorišćavanje autorskog dela od strane drugog lica autoru pripada naknada ako ovim zakonom ili ugovorom nije drukčije određeno.

4.2.1. Prava na iskorišćavanje dela u telesnoj formi

4.2.1.1. Pravo na snimanje i umnožavanje

Član 20.

- (1) Autor ima isključivo pravo da drugome zabrani ili dozvoli beleženje svog dela na telesni nosač (papir, magnetna traka, vinilni disk, kompakt disk, filmsku traku, kasetu i sl.) i umnožavanje primeraka svog dela.
- (2) Umnožavanje se može vršiti naročito štampanjem, crtanjem, gravurom, fotografisanjem, livenjem i drugim postupcima umetničke grafike i plastike, mehaničkog ili magnetnog beleženja.
- (3) Umnožavanjem dela arhitekture smatra se pored činjenja iz stava 1. ovog člana i građenje objekta prema planu, odnosno projektu.
- (4) Umnožavanje dela postoji nezavisno od broja primeraka dela, tehnike kojom su umnoženi i trajnosti primeraka.
- (5) Ako je autorsko delo računarski program, umnožavanjem se smatra i smeštanje celog ili dela programa u memoriju računara, odnosno puštanje programa u rad na računaru.

4.2.1.2. Pravo stavljanja primeraka dela u promet

Član 21.

- (1) Autor ima isključivo pravo da drugome zabrani ili dozvoli stavljanje u promet primeraka svog dela.
- (2) Stavljanje primeraka dela u promet obuhvata i:
  - 1) nuđenje primeraka dela radi stavljanja u promet;
  - 2) skladištenje primeraka dela radi stavljanja u promet;
  - 3) uvoz primeraka dela.
- (3) Pravo autora na stavljanje primeraka dela u promet ne deluje prema onom vlasniku primerka dela koji je taj primerak legalno pribavio od autora ili od lica koje je autor ovlastio (iscrpljenje prava). Vlasnik može primerak dela koji je legalno pribavio od autora slobodno dalje stavljati u promet.

4.2.1.3. Pravo davanja primeraka dela u zakup

Član 22.

- (1) Autor ima isključivo pravo da drugome zabrani ili dozvoli davanje primeraka svog dela u zakup.
- (2) Ako autor ustupi proizvođaču fonograma, odnosno videograma svoje pravo iz stava 1. ovog člana, on zadržava pravo na učešće u dobiti koja se ostvaruje davanjem u zakup primeraka autorovog dela (dela zabeležena na video kaseti, audio kaseti, kompakt disku i sl.).
- (3) Autor se ne može odreći prava na učešće u dobiti iz stava 2. ovog člana.

Član 23.

Autor nema isključivo pravo iz člana 22. stav 1. ovog zakona ako je reč o:

- 1) građevinski realizovanom delu arhitekture;
- 2) delu primenjene umetnosti, realizovanom u vidu industrijskog ili zanatskog proizvoda;
- 3) delu koje je nastalo ili je umnoženo radi davanja u zakup kao isključivog oblika iskorišćavanja dela, ugovorenog između autora i vlasnika primerka dela.

4.2.2. Prava na iskorišćavanje dela u bestelesnoj formi

4.2.2.1. Pravo izvođenja

Član 24.

- (1) Autor ima isključivo pravo da drugome zabrani ili dozvoli izvođenje svog dela.
- (2) Izvođenjem, u smislu stava 1. ovog člana, smatra se javno saopštavanje nescenskih dela (govor, muzika) uživo pred publikom.

4.2.2.2. Pravo predstavljanja

Član 25.

- (1) Autor ima isključivo pravo da drugome zabrani ili dozvoli predstavljanje svog dela.
- (2) Predstavljanjem, u smislu stava 1. ovog člana, smatra se javno saopštavanje scenskih dela (dramsko, dramsko-muzičko, koreografsko, pantomimsko delo) uživo pred publikom.

4.2.2.3. Pravo prenošenja izvođenja ili predstavljanja

Član 26.

- (1) Autor ima isključivo pravo da drugome zabrani ili dozvoli prenošenje izvođenja ili predstavljanja svog dela.
- (2) Prenošanjem izvođenja ili predstavljanja, u smislu stava 1. ovog člana, smatra se istovremeno javno saopštavanje dela koje se izvodi ili predstavlja, publici koja se nalazi izvan prostora u kome se delo izvodi ili predstavlja uživo, uz pomoć tehničkih uređaja kao što su zvučnik, odnosno ekran i zvučnik.

4.2.2.4. Pravo emitovanja

Član 27.

- (1) Autor ima isključivo pravo da drugome zabrani ili dozvoli emitovanje svog dela.
- (2) Emitovanjem, u smislu stava 1. ovog člana, smatra se javno saopštavanje dela žičnim ili bežičnim prenosom elektromagnetnih, električnih ili drugih signala na daljinu (radio-difuzija i kablovska difuzija).

- (3) Bežično emitovanje i žično emitovanje su odvojene radnje iskorišćavanja dela, i predmet su dva posebna autorskoppravna ovlašćenja, osim:
- 1) ako je žična reemisija dela koje se bežično emituje tehnički neophodan uslov za prijem emisije;
  - 2) ako se žičnom reemisijom dela koje se bežično emituje signalom snabdeva manje od sto prijemnika, na nekomercijalnoj osnovi.
- (4) Radnja emitovanja, u smislu stava 2. ovog člana, postoji i kada se pod kontrolom subjekta koji vrši emitovanje (u daljem tekstu: emisiono preduzeće), i na njegovu odgovornost, signali koji su namenjeni za javni prijem šalju u neprekinutom komunikacionom lancu ka satelitu i nazad na zemlju.
- (5) Ako su signali kodirani, emitovanje preko satelita postoji pod uslovom da su sredstva za dekodiranje signala dostupna javnosti preko emisionog preduzeća iz stava 4. ovog člana, ili preko trećeg lica koje ima ovlašćenje emisionog preduzeća.
- (6) Pod emitovanjem, u smislu stava 2. ovog člana, smatra se i javno saopštavanje dela žičnim ili bežičnim putem, na način koji omogućava pojedincu individualni pristup delu sa mesta i u vreme koje on odabere.

4.2.2.5. Pravo javnog saopštavanja dela koje se emituje

Član 28.

Autor ima isključivo pravo da drugome zabrani ili dozvoli da njegovo delo koje se emituje istovremeno javno saopštava publici na javnim mestima kao što su vozila javnog saobraćaja, restorani, čekaonice i sl. putem tehničkih uređaja kao što su radio-aparat ili televizor.

4.2.2.6. Pravo javnog saopštavanja dela sa nosača zvuka ili slike

Član 29.

Autor ima isključivo pravo da drugome zabrani ili dozvoli da njegovo delo koje je zabeleženo na nosaču zvuka, odnosno nosaču slike (gramofonska ploča, kompakt disk, audio kaset, video kaset, filmska traka, optički disk, dijapozitiv) javno saopštava uz pomoć tehničkih uređaja za reprodukovanje zvuka, odnosno slike.

4.3. Prava autora prema vlasniku primerka autorskog dela

4.3.1. Pravo na pristup primerku dela

Član 30.

- (1) Autor ima pravo da od vlasnika primerka njegovog dela traži da mu omogući pristup tom primerku, ako je to neophodno radi umnožavanja dela, i ako se time bitno ne ugrožavaju opravdani interesi vlasnika, odnosno lica koje drži taj primerak dela.
- (2) Vlasnik dela, odnosno lice koje drži primerak dela iz stava 1. ovog člana nije dužno da autoru preda primerak dela.

4.3.2. Pravo sledenja

Član 31.

- (1) Autor dela likovne umetnosti i autor književnog, naučnog i muzičkog dela u pogledu njegovog izvornog rukopisa, ima pravo da od vlasnika originalnog primerka njegovog dela, odnosno rukopisa koji proda drugome taj primerak u roku od 30 dana od dana njegove prodaje bude obavešten o imenu i adresi novog vlasnika dela i da potražuje iznos u visini od 3% od prodajne cene.
- (2) Autor se ne može odreći prava iz stava 1. ovog člana, niti može njime raspolagati.
- (3) Pravo iz stava 1. ovog člana se nasleđuje.
- (4) Pravo iz stava 1. ovog člana ne postoji za dela iz oblasti arhitekture i filmska dela.

Član 32.

- (1) Galerista ili organizator javne prodaje originala likovnih dela, odnosno izvornih rukopisa dužan je da u roku iz člana 31. stav 1. ovog zakona obavesti autora, odnosno njegovog naslednika:
  - 1) izvršenoj prodaji njegovog dela;
  - 2) ceni po kojoj je delo prodato;
  - 3) imenu i adresi prodavca dela;
  - 4) imenu i adresi novog vlasnika dela.
- (2) Galerista ili organizator javne prodaje originala likovnih dela, odnosno izvornih rukopisa može se osloboditi obaveze davanja autoru imena i adrese prodavca, ako autoru isplati iznos iz člana 31. stav 1. ovog zakona.

- (3) Ako postoji osnovana sumnja u ispravnost i potpunost obaveštenja dobijenih od galeriste ili organizatora javne prodaje, originala likovnih dela, odnosno izvornih rukopisa, autor ima pravo da traži na uvid odgovarajuću dokumentaciju tog lica. Ako se utvrdi da obaveštenje sadrži netačne ili nepotpune podatke, troškove u vezi sa ostvarenjem uvida u dokumentaciju snosi galerista ili organizator javne prodaje originala likovnih dela, odnosno izvornih rukopisa.

4.3.3. Pravo zabrane izlaganja originalnog primerka dela likovne umetnosti

Član 33.

- (1) Vlasnik originalnog primerka dela slikarstva, skulpture i fotografije ima pravo da taj primerak izlaže, bez obzira na to da li je delo objavljeno, osim ako je autor, prilikom otuđenja tog originalnog primerka, to izričito i u pisanoj formi zabranio.
- (2) Autor ne može zabraniti izlaganje originalnog primerka dela koji pripada muzeju, galeriji ili drugoj sličnoj javnoj instituciji.

4.3.4. Preče pravo autora na preradu primerka dela arhitekture

Član 34.

- (1) Ako vlasnik građevine kao materijalizovanog primerka dela arhitekture ima nameru da vrši određene izmene na građevini obavezan je da preradu dela prvo ponudi autoru ako je dostupan.
- (2) Ako se izmene na građevini vrše prema delu prerade koje nije sačinio autor, moraju se poštovati moralna prava autora.

4.4. Pravo autora na posebnu naknadu

Član 35.

- (1) Autori dela za koja se, s obzirom na njihovu prirodu, može očekivati da će bez dozvole autora biti umnožavana na nosače zvuka, slike i teksta, imaju pravo na posebnu naknadu od prodaje tehničkih uređaja i nosača zvuka, slike i teksta, koji su podobni za takvo umnožavanje.
- (2) Solidarni dužnici naknade iz stava 1. ovog člana su proizvođač, uvoznik i prodavac tehničkih uređaja, odnosno nosača zvuka, slike i teksta.
- (3) U slučaju umnožavanja autorskih dela fotokopiranjem ili sličnom tehnikom, pored prava na naknadu iz stava 1. ovog člana, autor ima

pravo i na naknadu od pravnog ili fizičkog lica koje uz naplatu pruža usluge fotokopiranja.

- (4) Lica iz stava 2. ovog člana ne plaćaju naknadu za tehničke uređaje, nosače zvuka, slike i teksta ako su oni namenjeni izvozu.
- (5) Autori mogu ostvariti svoje pravo na naknadu iz st. 1. i 3. ovog člana samo preko organizacije za kolektivno ostvarivanje autorskog i srodnih prava.

5. Ograničenje autorskog prava

5.1. Zajednička odredba

Član 36.

U slučajevima iskorišćavanja autorskog dela na osnovu odredaba ovog zakona o ograničenju autorskog prava mora se navesti ime autora dela i izvor iz koga je delo preuzeto (izdavač dela, godina i mesto izdanja, časopis, novina, televizijska ili radio stanica gde je delo, odnosno odlomak dela izvorno objavljen ili neposredno preuzet i sl.).

5.2. Suspenzija isključivih prava i prava na naknadu

Član 37.

Bez dozvole autora i bez plaćanja autorske naknade objavljeno autorsko delo može se umnožavati i javno saopštavati radi sprovođenja službenog postupka pred sudskim ili drugim državnim organima.

Član 38.

- (1) U okviru izveštavanja javnosti putem štampe, radija i televizije o tekućim događajima, dozvoljeno je bez dozvole autora i bez plaćanja autorske naknade umnožavanje primeraka dela, kao i vršenje svih drugih oblika javnog saopštavanja dela, pod sledećim uslovima:
  - 1) da je delo objavljeno;
  - 2) da se delo pojavljuje kao sastavni deo tekućeg događaja o kome se javnost izveštava;
  - 3) da se umnožavanje primeraka dela, kao i drugi oblici javnog saopštavanja dela vrše samo u onom obimu koji odgovara svrsi i načinu izveštavanja o tekućem događaju.

- (2) Ako su predmet izveštavanja govor, odnosno beseda ili drugo delo iste prirode dozvoljeno je bez dozvole autora i bez plaćanja autorske naknade delo u celini umnožiti i javno saopštiti.

Član 39.

Dozvoljeno je bez dozvole autora i bez plaćanja autorske naknade izvođenje, predstavljanje, prenošenje izvođenja ili predstavljanja, kao i javno saopštavanje dela sa nosača zvuka i slike, za potrebe nastave, kao i na priredbama u obrazovnim ustanovama, ustanovama verskih zajednica, ustanovama za zdravstvenu i socijalnu zaštitu, kazнено-popravnim i vaspitno-popravnim ustanovama, pod sledećim uslovima:

- 1) da je delo objavljeno;
- 2) da se delo ne koristi radi dobiti organizatora ili trećeg lica;
- 3) da publika ima besplatan pristup;
- 4) da interpretatori dela ne primaju naknadu za izvođenje ili predstavljanje tog dela.

Član 40.

Dozvoljeno je bez dozvole autora i bez plaćanja autorske naknade umnožavanje kratkih odlomaka objavljenih dela za svrhe nastave ili ispita.

Član 41.

- (1) Dozvoljeno je bez dozvole autora i bez plaćanja autorske naknade umnožavanje primeraka objavljenog dela za potrebe ličnog obrazovanja i slične potrebe.
- (2) Umnoženi primerci dela iz stava 1. ovog člana ne smeju se stavljati u promet niti koristiti za bilo koji drugi oblik javnog saopštavanja dela.
- (3) Odredba stava 1. ovog člana ne odnosi se na:
  - 1) snimanje izvođenja, predstavljanja i prikazivanja dela;
  - 2) trodimenzionalnu realizaciju planova za dela likovne umetnosti;
  - 3) građevinsku realizaciju dela arhitekture;
  - 4) pravljenje nove građevine po uzoru na postojeću građevinu koja je autorsko delo;
  - 5) računarske programe.

Član 42.

- (1) Ako je autorsko delo računarski program, dozvoljeno je licu koje je na zakonit način pribavilo primerak računarskog programa da, radi

sopstvenog uobičajenog namenskog korišćenja programa, bez dozvole autora i bez plaćanja autorske naknade:

- 1) smešta program u memoriju računara i pušta program u rad;
  - 2) otklanja greške u programu, kao i da vrši druge neophodne izmene u njemu, ako ugovorom nije drukčije određeno;
  - 3) načini rezervni primerak programa na trajnom telesnom nosaču;
  - 4) izvrši dekompilaciju programa isključivo radi pribavljanja neophodnih podataka za postizanje interoperabilnosti tog programa sa drugim, nezavisno stvorenim programom ili određenom računarskom opremom, pod uslovom da taj podatak nije bio na drugi način dostupan.
- (2) Podatak dobijen radnjom iz stava 1. tačka 4. ovog člana ne sme se saopštavati drugima ili koristiti za druge svrhe, posebno za stvaranje ili plasman drugog računarskog programa kojim bi se povredilo autorsko pravo na prvom.
- (3) Lice koje je na zakoniti način pribavilo primerak računarskog programa može preduzeti radnje iz stava 1. ovog člana neposredno ili preko drugog stručnog lica koje radi po njegovom nalogu.
- (4) Dozvoljeno je bez dozvole autora i bez plaćanja autorske naknade umnožavanje, kao i drugi oblici javnog saopštavanja kratkih odlomaka autorskog dela (pravo citiranja), pod sledećim uslovima:
- 1) da je delo objavljeno;
  - 2) da se pomenuti delovi, bez izmena, integrišu u drugo delo ako je to neophodno radi ilustracije, potvrde ili reference, uz jasnu naznaku da je reč o citatu;
  - 3) da se na pogodnom mestu navede ko je autor citiranog dela, koji je naslov citiranog dela, kada je i gde je citirano delo objavljeno, odnosno izdato.

Član 44.

- (1) Emisiono preduzeće koje ima dozvolu za emitovanje dela, sme bez dozvole autora i bez plaćanja autorske naknade snimiti to delo na nosač zvuka ili nosač slike, odnosno nosač zvuka i slike radi emitovanja.
- (2) Snimak dela iz stava 1. ovog člana mora biti izbrisan nakasnije u roku od tri meseca po emitovanju dela.
- (3) Snimak dela iz stava 1. ovog člana može biti sačuvan u arhivi emisionog preduzeća ako ima dokumentarnu vrednost.

- (4) Delo snimljeno u skladu sa odredbom stava 1. ovog člana ne sme se ponovo emitovati bez dozvole autora.

Član 45.

Dozvoljeno je bez dozvole autora i bez plaćanja autorske naknade dvodimenzionalno umnožavanje, stavljanje u promet tako umnoženih primeraka, kao i drugi oblici javnog saopštavanja dela koja se trajno nalaze izložena na ulicama, trgovima i drugim otvorenim javnim mestima.

Član 46.

Za potrebe izrade kataloga javnih izložbi ili javnih prodaja dozvoljeno je bez dozvole autora i bez plaćanja autorske naknade odgovarajuće umnožavanje izloženih dela i stavljanje u promet tako umnoženih primeraka.

Član 47.

- (1) U prodavnicama, na sajmovima i drugim mestima gde se demonstrira rad uređaja za snimanje, reprodukovanje i prenos zvuka i slike, dozvoljeno je bez dozvole autora i bez plaćanja autorske naknade umnožavanje dela na nosač zvuka i slike, javno saopštavanje dela sa tog nosača, kao i javno saopštavanje dela koje se emituje, ali samo u meri u kojoj je to neophodno za demonstriranje rada uređaja.
- (2) Snimci koji se načine na osnovu odredbe stava 1. ovog člana moraju se bez odlaganja brisati.

5.3. Zakonska licenca

Član 48.

- (1) Bez dozvole autora, a uz obavezu plaćanja autorske naknade, dozvoljeno je umnožavanje i stavljanje u promet objavljenih primeraka dela ili odlomaka iz dela u vidu zbirke koja sadrži priloge više autora i koja je, po svojoj sadržini, sistematizaciji i naznaci na koricama, odnosno omotu, namenjena nastavi.
- (2) Autor, odnosno nosilac autorskog prava na delu mora biti obavešten o nameri da se njegovo delo koristi u skladu sa odredbom stava 1. ovog člana pre nego što se sa umnožavanjem otpočne.

Član 49.

- (1) Bez dozvole autora, a uz obavezu plaćanja autorske naknade, dozvoljeno je u sredstvima javnog obaveštavanja umnožavanje, stavljanje u promet primeraka, kao i drugi oblici javnog saopštavanja

članaka i fotografija koje su objavljene u drugim sredstvima javnog obaveštavanja, pod uslovom da se ti članci i fotografije odnose na tekuća društvena pitanja, a da autor to nije izričito zabranio.

- (2) Obaveza plaćanja naknade ne postoji ako se na način iz stava 1. ovog člana u vidu pregleda više različitih komentara ili članaka iskorišćavaju samo kratki odlomci iz komentara ili članaka.

Član 50.

Bez dozvole autora, a uz obavezu plaćanja autorske naknade dozvoljeno je trodimenzionalno umnožavanje dela koja su trajno izložena na ulicama, trgovima i drugim otvorenim javnim mestima, kao i stavljanje u promet tih primeraka, osim ako se:

- 1) primerak dela skulpture dobija otiskom iz originalnog kalupa iz kojeg je dobijen i primerak koji je trajno izložen na otvorenom javnom mestu ili iz kalupa koji je načinjen otiskivanjem sa primerka dela skulpture;
- 2) pravi nova građevina po uzoru na postojeću građevinu;
- 3) proizvod oblikuje prema delu primenjene umetnosti.

Član 51.

- (1) Bez dozvole autora, a uz obavezu plaćanja autorske naknade, dozvoljeno je emitovanje dela sa izdatih fonograma.
- (2) Emisiono preduzeće je dužno da pre emitovanja dela sa organizacijom za kolektivno ostvarivanje autorskih i srodnih prava iz člana 144. ovog zakona, odnosno sa autorom koji nije član organizacije utvrdi visinu, način i rok isplate autorske naknade.

6. Prenos autorskog prava

6.1. Prenos nasleđivanjem

Član 52.

- (1) Naslednici autora mogu vršiti ovlašćenja koja se tiču moralnih prava autora, osim prava na objavljivanje neobjavljenog dela ako je autor to zabranio i prava na izmenu dela.
- (2) Zaštitu moralnih prava autora koja se tiču paterniteta, integriteta dela i zabrane nedostojnog iskorišćavanja dela mogu, osim naslednika, vršiti i udruženja autora, kao i institucije iz oblasti nauke i umetnosti.

Član 53.

Imovinska prava autora se nasleđuju.

6.2. Prenos na osnovu ugovora

6.2.1. Moralna prava autora

Član 54.

Moralna prava autora ne mogu se prenositi ugovorom.

6.2.2. Imovinska prava autora

Član 55.

Autor, odnosno njegov pravni sledbenik može ustupiti pojedina ili sva imovinska prava na svome delu drugom licu.

Član 56.

- (1) Ustupanje imovinskih prava može biti isključivo ili neisključivo.
- (2) U slučaju isključivog ustupanja imovinskih prava, jedino je sticalac prava ovlašćen da na način propisan ugovorom iskorišćava autorsko delo, kao i da uz posebnu dozvolu autora, odnosno njegovog pravnog sledbenika ustupa drugima to pravo. Pravo koje sticalac prava ustupa drugima je neisključivo pravo, ako ugovorom nije drukčije određeno.
- (3) U slučaju neisključivog ustupanja imovinskih prava, sticalac prava nije ovlašćen da zabrani drugome da iskorišćava autorsko delo, niti je ovlašćen da ustupa drugome svoje pravo.
- (4) Ako u ugovoru nije naznačeno da se radi o isključivom ili neisključivom ustupanju smatra se da se radi o neisključivom ustupanju imovinskog prava.

Član 57.

- (1) Ustupanje imovinskih prava može biti predmetno, prostorno i vremenski ograničeno.
- (2) U slučaju predmetnog ograničenja sticalac prava je ovlašćen da vrši jednu ili više određenih radnji iskorišćavanja autorskog dela.
- (3) U slučaju prostornog ograničenja sticalac prava je ovlašćen da iskorišćava autorsko delo na određenoj teritoriji koja je kod one na kojoj autorsko pravo postoji.

- (4) U slučaju vremenskog ograničenja sticalac prava je ovlašćen da iskorišćava autorsko delo u određenom vremenu koje je kraće od trajanja autorskog prava za to delo.

Član 58.

- (1) Lice koje je ustupanjem steklo imovinsko pravo od autora ili njegovog naslednika može to svoje pravo u celini preneti na drugog uz dozvolu autora, odnosno autorovog naslednika.
- (2) Dozvola autora, odnosno autorovog naslednika nije potrebna u slučaju prenosa preduzeća koje je nosilac imovinskog prava.

Član 59.

Prenos svojine na originalnom primerku autorskog dela ne podrazumeva sticanje autorskih prava na delu.

Član 60.

- (1) Ustupanje imovinskih prava za delo koje još nije stvoreno dozvoljeno je pod uslovom da se odredi vrsta budućeg dela i radnje iskorišćavanja dela.
- (2) Ustupanje imovinskih prava za sva buduća dela jednog autora, kao i za još nepoznate oblike iskorišćavanja dela je ništavo.

6.2.3. Autorski ugovor

Član 61.

- (1) Autorskim ugovorom se autorska prava ustupaju ili u celini prenose.
- (2) Na autorski ugovor primenjuju se odredbe saveznog zakona kojima se uređuju obligacioni odnosi ako odredbama ovog zakona nije drukčije određeno.
- (3) Autorski ugovori se zaključuju u pisanoj formi, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Član 62.

- (1) U sumnji o sadržini i obimu prava koje se ustupa, odnosno prenosi autorskim ugovorom smatra se da je ustupljeno, odnosno preneseno manje prava.
- (2) Dozvola za objavljivanje dela, kao i za ustupanje, odnosno prenos prava na beleženje dela na nosač zvuka ili slike, i dozvola za emitovanje dela moraju biti izričito ugovorene, ako odredbama ovog zakona nije drugačije određeno.

- (3) Ustupanje, odnosno prenos određenog prava na iskorišćavanje dela ne podrazumeva i ustupanje, odnosno prenos prava na autorsku naknadu u slučajevima iskorišćavanja autorskog dela po osnovu zakonske licence.
- (4) Ustupanje, odnosno prenos određenog prava na iskorišćavanje dela podrazumeva i davanje dozvole za one izmene na delu koje su tehnički neminovne ili uobičajene za taj način iskorišćavanja dela.

Član 63.

Autorski ugovor sadrži: imena ugovornih strana, naslov, odnosno identifikaciju autorskog dela, prava koja su predmet ustupanja, odnosno prenosa, visinu, način i rokove plaćanja autorske naknade, kao i sadržinska, prostorna i vremenska ograničenja ako postoje.

Član 64.

- (1) Ako se korišćenjem autorskog dela ostvari dobit koja je u očiglednoj nesrazmeri sa ugovorenom autorskom naknadom, autor, odnosno njegov naslednik ima pravo da traži izmenu autorskog ugovora radi otklanjanja te nesrazmere.
- (2) Pravo iz stava 1. ovog člana zastareva u roku od dve godine od dana saznanja za postojanje nesrazmere, a najduže u roku od šest godina od kraja godine u kojoj je nesrazmera nastupila.
- (3) Autor, odnosno njegov naslednik ne može se unapred odreći svog prava iz stava 1. ovog člana.

Član 65.

- (1) Autor, odnosno njegov naslednik može uskratiti dozvolu koju je dao, odnosno povući ustupljeno imovinsko pravo ako sticalac dozvole, odnosno prava ne ostvaruje pravo koje je pribavio, ili ga ostvaruje u obimu manjem od ugovorenog, čime ugrožava interese autora, odnosno njegovog naslednika.
- (2) Autor, odnosno njegov naslednik ne može uskratiti dozvolu koju je dao ako je neostvarivanje ili nedovoljno ostvarivanje prava od strane sticaoca nastalo zbog razloga za koje je odgovoran autor, odnosno njegov naslednik.
- (3) Autor, odnosno njegov naslednik ne može ostvarivati pravo iz stava 1. ovog člana pre isteka roka od dve godine od zaključenja autorskog ugovora, ili predaje primerka dela sticaocu prava ako je ta predaja usledila posle zaključenja ugovora.
- (4) Ako se radi o prilogu (članak, ilustracija i sl.) koji je namenjen za objavljivanje, odnosno izdavanje u novinama ili časopisu, rok iz stava 3. iznosi šest meseci.

- (5) Autor, odnosno njegov nasljednik dužan je da pre nego što uskratiti dozvolu, odnosno povuče pravo, obavesti o tome sticaoca dozvole, odnosno prava, i ostavi mu primeren rok da otpočne sa ostvarivanjem prava koje je pribavio, odnosno da vrši pravo u obimu koji je pribavio.
- (6) Autor, odnosno njegov nasljednik ne može se unapred odreći svog prava iz stava 1. ovog člana.

Član 66.

- (1) Autor može uskratiti dozvolu koju je dao, odnosno povući ustupljeno imovinsko pravo ako smatra da bi iskorišćavanje njegovog dela moglo da nanese štetu njegovom stvaralačkom ili ličnom ugledu, i to iz razloga koji su nastali posle zaključenja autorskog ugovora, a za koje ne odgovara sticalac prava.
- (2) Autor ima obavezu da sticaocu prava naknadi nastalu stvarnu štetu.
- (3) Izjava o uskraćenju dozvole odnosno prava iz stava 1. ovog člana proizvodi dejstvo od dana kad autor položi obezbeđenje za naknadu štete iz stava 2. ovog člana.
- (4) Sticalac prava dužan je da na zahtev autora, u roku od tri meseca od prijema izjave o uskraćenju dozvole odnosno prava iz stava 1. ovog člana, saopšti autoru iznos neopokrivenih troškova koje je imao u vezi sa pripremom za iskorišćavanje autorskog dela do dana prijema obaveštenja o uskraćenju dozvole, odnosno prava. Ako sticalac prava ne izvrši svoju obavezu iz ovog stava, izjava o uskraćenju dozvole, odnosno prava proizvodi dejstvo istekom roka iz ovog stava.
- (5) Autor se ne može unapred odreći svog prava iz stava 1. ovog člana.

6.2.3.1. Izdavački ugovor

Član 67.

- (1) Izdavačkim ugovorom autor, odnosno drugi nosilac autorskog prava ustupa, odnosno prenosi na izdavača pravo na umnožavanje autorskog dela štampanjem, i na stavljanje u promet tako umnoženih primeraka dela, a izdavač se obavezuje da delo umnoži i stavi primerke u promet, kao i da za to plati naknadu autoru, odnosno drugom nosiocu autorskog prava.
- (2) Ako autorsko delo iz stava 1. ovog člana nije objavljeno, autorskim ugovorom izdavaču se daje dozvola za objavljivanje dela.
- (3) Izdavačkim ugovorom autor, odnosno drugi nosilac autorskog prava može izdavaču ustupiti, odnosno preneti pravo za prevođenje svog

dela, kao i ovlašćenje na umnožavanje i stavljanje u promet prevedenog dela.

Član 68.

Izdavački ugovor čiji je predmet izdavanje članka, crteža i drugih autorskih priloga u novinama i periodičnoj štampi ne mora biti zaključen u pisanoj formi.

Član 69.

- (1) Ustupanje prava na osnovu izdavačkog ugovora je isključivo, ako nije drukčije ugovoreno.
- (2) Odredba stava 1. ovog člana ne odnosi se na izdavanje članaka, crteža i drugih autorskih priloga u novinama i periodičnoj štampi.

Član 70.

- (1) Izdavački ugovor, pored elemenata iz člana 67. ovog zakona, sadrži i sledeće:
  - 1) rok u kome je autor, odnosno drugi nosilac autorskog prava dužan da izdavaču preda uredan rukopis ili drugi originalni primerak dela, kako bi izdavaču omogućio umnožavanje dela. Ako nije drukčije ugovoreno, taj rok iznosi godinu dana od dana zaključenja ugovora;
  - 2) rok u kome je izdavač dužan da otpočne sa puštanjem primeraka dela u promet. Ako nije drukčije ugovoreno taj rok iznosi godinu dana od dana prijema urednog rukopisa ili drugog originalnog primerka dela;
  - 3) broj izdanja koji je izdavač ovlašćen da izda. Ako nije drukčije ugovoreno izdavač ima pravo samo na jedno izdanje dela;
  - 4) visinu tiraža jednog izdanja. Ako visina tiraža nije ugovorena, a iz poslovnih običaja ili drugih okolnosti očigledno ne proizilazi drukčije, tiraž iznosi 500 primeraka;
  - 5) rok u kome izdavač, po iscrpljenju tiraža prethodnog izdanja, mora otpočeti sa puštanjem u promet primeraka narednog izdanja, ako je ono ugovoreno. Ako nije drukčije ugovoreno taj rok iznosi godinu dana od dana kad je autor to zahtevao;
  - 6) izgled i tehničku opremu primeraka dela.
- (2) U slučaju povrede ugovorne obaveze iz stava 1. tač. 1, 2. i 5. druga ugovorna strana ima pravo na raskid ugovora i na naknadu štete zbog neizvršenja ugovora.

Član 71.

Obaveza je izdavača:

- 1) da se stara o prometu primeraka dela, i da o tome povremeno obaveštava autora, odnosno drugog nosioca autorskog prava, na njegov zahtev;
- 2) da autoru, odnosno drugom nosiocu autorskog prava, na njegov zahtev, u odgovarajućoj fazi tehničkog procesa umnožavanja dela omogući korekturu;
- 3) da prilikom pripreme svakog narednog izdanja dela omogući autoru da unese odgovarajuće izmene, pod uslovom da to ne menja karakter dela i da, imajući u vidu celinu izdavačkog ugovora, ne predstavlja nesrazmerno veliku obavezu za izdavača.

Član 72.

Rukopis ili drugi originalni primerak autorskog dela koji je predat izdavaču ne postaje svojina izdavača, osim članaka, crteža i drugih priloga u novinama i periodičnoj štampi, ili ako je ugovorom drukčije određeno.

Član 73.

Ako jedini postojeći primerak autorskog dela propadne usled više sile posle njegove predaje izdavaču radi izdavanja, autor, odnosno drugi nosilac autorskog prava ima pravo na pravičnu naknadu koja bi mu pripala da je delo bilo objavljeno.

Član 74.

- (1) Izdavač koji je pribavio pravo da izda delo u formi knjige ima tokom perioda od tri godine od dana zaključenja izdavačkog ugovora preče pravo pribavljanja prava na umnožavanje dela i stavljanje u promet primerka tog dela u formi elektronskog zapisa.
- (2) Preče pravo iz stava 1. ovog člana, prestaje ako izdavač u roku od 30 dana od dana učinjene ponude u pisanoj formi ne prihvati ponudu autora, odnosno drugog nosioca autorskog prava.

Član 75.

Ako izdavač namerava da neprodane primerke dela proda kao staru hartiju, dužan je da prethodno ponudi autoru, odnosno njegovom nasledniku ako je dostupan da te primerke otkupi, po ceni za staru hartiju.

6.2.3.2. Ugovor o predavljanju i ugovor o izvođenju

Član 76.

Ugovorom o predavljanju, odnosno ugovorom o izvođenju autor, odnosno drugi nosilac autorskog prava ustupa korisniku pravo na predavljanje ili pravo na izvođenje autorskog dela, a korisnik se obavezuje da to delo predstavi, odnosno izvede u određenom roku, na način i pod uslovima koji su određeni ugovorom.

Član 77.

Ako autor, odnosno drugi nosilac autorskog prava ne preda korisniku delo (rukopis, partituru i sl.) u ugovorenom roku ili korisnik delo ne predstavi, odnosno ne izvede u ugovorenom roku, autor, odnosno drugi nosilac autorskog prava ili korisnik dela može zahtevati raskid ugovora o predavljanju, odnosno ugovora o izvođenju i tražiti naknadu štete.

Član 78.

Rukopis, partitura ili drugi original dela koje je predmet ugovora o predavljanju, odnosno ugovora o izvođenju ostaje svojina autora, ako ugovorom nije drukčije određeno.

Član 79.

Korisnik ugovora o predavljanju, odnosno ugovora o izvođenju dužan je da autoru, odnosno drugom nosiocu autorskog prava omogući uvid u predavljanje, odnosno izvođenje dela, kao i da mu dostavi program i da ga povremeno obaveštava o prihodima od predavljanja, odnosno izvođenja dela.

6.2.3.3. Ugovor o preradi autorskog dela

Član 80.

Ugovorom o preradi autorskog dela autor, odnosno njegov naslednik daje drugom licu dozvolu za preradu dela radi scenskog prikazivanja, odnosno izvođenja, radi snimanja filmskog dela ili za druge potrebe.

Član 81.

- (1) Ako ugovorom o preradi autorskog dela radi snimanja filmskog dela nije drukčije određeno, autor, odnosno njegov naslednik njima ustupa sledeća isključiva prava:
- 1) na preradu dela za stvaranje filmskog dela;
  - 2) na umnožavanje primeraka tako stvorenog filmskog dela i njihovo stavljanje u promet;

- 3) na prikazivanje filmskog dela;
  - 4) na emitovanje filmskog dela;
  - 5) na titlovanje i sinhronizaciju filmskog dela na drugim jezicima.
- (2) Ugovor iz stava 1. ovog člana ovlašćuje sticaoca prava na samo jednu preradu i jedno snimanje, ako nije drukčije ugovoreno.
- (3) Odredbe st. 1. i 2. ovog člana shodno se primenjuju i na ugovor o preradi autorskog dela radi snimanja televizijskog dela.

6.2.3.4. Ugovor o filmskom delu

Član 82.

Ugovorom o filmskom delu se jedno ili više lica obavezuju proizvođaču filmskog dela da stvaralački saraduju na izradi filmskog dela i ustupaju mu svoja imovinska prava na to delo.

Član 83.

- (1) Ako ugovorom o filmskom delu nije izričito drukčije određeno koautori filmskog dela, odnosno autori pojedinih doprinosa filmskom delu, ustupaju proizvođaču filmskog dela isključivo pravo na snimanje, umnožavanje, stavljanje u promet, javno prikazivanje i druge oblike iskorišćavanja filmskog dela.
- (2) Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, pisac scenarija i kompozitor filmske muzike, kao koautori filmskog dela u smislu člana 11. ovog zakona zadržavaju pravo da svoje delo samostalno iskorišćavaju, odvojeno od filmskog dela, osim ako je u ugovoru o filmskom delu predviđeno drugačije.

Član 84.

- (1) Filmsko delo se smatra završenim kada je postignut dogovor o konačnoj verziji između koautora i proizvođača filmskog dela (prava standardna kopija filmskog dela).
- (2) Zabranjeno je uništavanje prve standardne kopije filmskog dela.

Član 85.

Ako proizvođač filmskog dela namerava da filmsko delo iskorišćava u verziji koja se razlikuje od one koja se nalazi na prvoj standardnoj kopiji filmskog dela, mora pribaviti saglasnost većine koautora filmskog dela, među kojima je glavni režiser.

Član 86.

- (1) U ugovoru o filmskom delu bitan element su odredbe o autorskoj naknadi, kojima se mora odrediti koji iznos autorske naknade odgovara kom obliku i obimu iskorišćavanja filmskog dela.
- (2) Ugovorena naknada za snimanje filmskog dela ne obuhvata naknadu za umnožavanje i javno prikazivanje filmskog dela.
- (3) Proizvođač filmskog dela je dužan da završeno filmsko delo koristi.
- (4) Proizvođač filmskog dela je obavezan da koautore filmskog dela, kao i autore pojedinih doprinosa filmskom delu obaveštava o ostvarenim prihodima, kao i da im omogući uvid u poslovne knjige.

Član 87.

- (1) Koautori filmskog dela imaju pravo na raskid ugovora, kao i pravo da zadrže ugovorenu naknadu ako proizvođač filmskog dela ne završi prvu standardnu kopiju filmskog dela u roku od tri godine od dana zaključenja ugovora o filmskom delu, ako nije drugačije ugovoreno.
- (2) Osim prava iz stava 1. ovog člana koautori filmskog dela imaju pravo na naknadu štete ako proizvođač filmskog dela ne otpočne sa iskorišćavanjem filmskog dela u roku od jedne godine od dana završetka prve standardne kopije filmskog dela, ako ugovorom nije predviđen drugi rok.

Član 88.

- (1) Ako koautor filmskog dela ili autor pojedinih doprinosa filmskom delu odbije da saraduje na izradi filmskog dela ili ako usled više sile nije u mogućnosti da nastavi saradnju, ne može se protiviti da se rezultat njegovog stvaralačkog rada upotrebi za dovršenje filmskog dela.
- (2) Koautor filmskog dela, odnosno autor pojedinih doprinosa filmskog dela iz stava 1. ovog člana ima odgovarajuća autorska prava na dati doprinos filmskom delu.

6.2.3.5. Ugovor o narudžbini autorskog dela

Član 89.

- (1) Ugovorom o narudžbini autorskog dela autor se obavezuje da za naručioca izradi autorsko delo i preda mu primerak istog, a naručilac se obavezuje da autoru plati naknadu.
- (2) Naručilac ima pravo da objavi delo i da stavi u promet primerak dela koji mu je autor predao, a autor zadržava ostala autorska prava, ako ugovorom o narudžbini nije drukčije određeno.

- (3) Ako je na osnovu ugovora o narudžbini autorskog dela izrađen računarski program, naručilac stiče sva prava iskorišćavanja računarskog programa, ako ugovorom nije drukčije određeno.

Član 90.

Naručilac autorskog dela ima pravo da usmerava i kontoliše postupak stvaranja dela, ali ne i da time suštinski ograničava slobodu umetničkog, stručnog ili naučnog izražavanja autora.

Član 91.

- (1) Autorsko delo nastalo spajanjem priloga većeg broja autora u jednu celinu (enciklopedija, antologija, računarski program, baza podataka i sl.), smatra se kolektivnim autorskim delom.
- (2) Autori priloga u kolektivnom autorskom delu isključivo ustupaju sva svoja imovinska prava licu koje je organizator izrade kolektivnog dela, ako ugovorom nije drukčije određeno.
- (3) Lice koje je organizator izrade kolektivnog autorskog dela ima pravo da objavi i da iskorišćava delo pod svojim imenom, s tim da na svakom primerku dela mora biti navedena lista autora čije autorske priloge kolektivno delo sadrži.

7. Autorsko delo stvoreno u radnom odnosu

Član 92.

- (1) Ako je autor stvorio delo tokom trajanja radnog odnosa izvršavajući svoje radne obaveze poslodavac je ovlašćen da to delo objavi i nosilac je isključivih imovinskih prava na njegovo iskorišćavanje u okviru svoje registrovane delatnosti u roku od pet godina od završetka dela, ako opštim aktom ili ugovorom o radu nije drukčije određeno. Autor ima pravo na posebnu naknadu zavisno od efekata iskorišćavanja dela.
- (2) Autor dela stvorenog u radnom odnosu zadržava na tom delu sva autorska prava osim prava iz stava 1. ovog člana.
- (3) Posle isteka roka iz stava 1. ovog člana isključiva imovinska prava na delu stiče autor.
- (4) Ako je autorsko delo računarski program nosilac isključivih imovinskih prava na delu je poslodavac.

Član 93.

Kriterijumi za utvrđivanje visine i način plaćanja naknade iz člana 92. stav 1. ovog zakona određuje se opštim aktom ili ugovorom o radu.

Član 94.

- (1) Prilikom izdavanja sabranih dela autor ima pravo da i pre isteka roka iz člana 92. stav 1. ovog zakona objavi svoje delo stvoreno u radnom odnosu.
- (2) Za objavljivanje dela iz stava 1. ovog člana nije potrebna dozvola poslodavca.

Član 95.

Prilikom korišćenja dela stvorenog u radnom odnosu poslodavac je dužan da navede ime, pseudonim ili znak autora.

8. Trajanje autorskog prava

Član 96.

- (1) Imovinska prava autora traju za života autora i 50 godina posle njegove smrti.
- (2) Moralna prava autora traju i po prestanku trajanja imovinskih prava autora.

Član 97.

- (1) Imovinska prava koautora prestaju po isteku 50 godina od smrti koautora koji je poslednji umro.
- (2) Imovinska prava na delu čiji se autor ne zna (anonimno delo ili delo pod pseudonimom) prestaju po isteku 50 godina od dana objavljivanja dela. Ako autor otkrije svoj identitet pre navedenog roka, imovinsko pravo traje kao da je identitet autora poznat od dana objavljivanja dela.

Član 98.

Ako se početak roka trajanja autorskog prava računa od objavljivanja dela, a delo je objavljivano u nastavcima, smatra se da je delo objavljeno objavljivanjem poslednjeg nastavka.

Član 99.

Rokovi za potrebe utvrđivanja datuma prestanka imovinskih prava autora računaju se od 1. januara godine koja neposredno sledi za godinom u kojoj se desio događaj koji je relevantan za početak roka.

Član 100.

- (1) Po isteku roka trajanja imovinskih prava autora o zaštiti moralnih prava autora staraju se udruženja autora i institucije iz oblasti nauke i umetnosti.
- (2) Pored subjekata iz stava 1. ovog člana, svako lice ima pravo da štiti paternitet i integritet dela, kao i da se suprotstavi svakom obliku nedostojnog iskorišćavanja autorskog dela.

9. Lica na koja se zakon primenjuje

Član 101.

- (1) Strani državljani imaju autorska prava u Saveznoj Republici Jugoslaviji pod uslovom:
  - 1) da je autor lice koje ima autorska prava na osnovu međunarodnog ugovora koji je potvrdila Savezna Republika Jugoslavija, ili
  - 2) da postoji uzajamnost između Savezne Republike Jugoslavije i zemlje kojoj autor pripada.
- (2) U slučaju sumnje u postojanje uzajamnosti u pogledu prava zemlje kojoj autor pripada objašnjenje daje nadležni savezni organ, odnosno savezna organizacija nadležna za autorsko pravo (u daljem tekstu: nadležni savezni organ).

Član 102.

Pravo sleđenja iz člana 31. ovog zakona priznaje se stranom državljaninu isključivo na osnovu uzajamnosti.

Član 103.

Moralna prava autora priznaju se stranom državljaninu bez obzira na to da li su ispunjeni uslovi iz člana 101. stav 1. ovog zakona.

III SRODNA PRAVA

1. Pravo interpretatora

1.1. Ustanovljenje prava

Član 104.

Za svoju interpretaciju autorskog dela, interpretator ima moralna prava i imovinska prava u skladu sa ovim zakonom.

1.2. Interpretacija

Član 105.

- (1) Interpretacija, u smislu ovog zakona, jeste duhovna tvorevina koja nastaje ličnim angažovanjem interpretatora radi zvučnog, odnosno vizuelnog ili zvučno-vizuelnog saopštavanja dela javnosti.
- (2) Delo koje je predmet interpretacije ne mora biti zaštićeno autorsko delo.

1.3. Interpretator

Član 106.

- (1) Interpretator, u smislu ovog zakona, jeste fizičko lice koje se stvaralački angažuje na interpretaciji dela (muzičar, glumac, igrač, pantomimičar, pevač, dirigent).
- (2) Lica koja pružaju tehnički doprinos interpretaciji dela nisu interpretatori.
- (3) Odnosi između dva ili više interpretatora koji učestvuju u interpretaciji jednog dela uređuju se shodnom primenom odredaba ovog zakona koje se odnose na koautore.

1.4. Sadržina prava

1.4.1. Moralna prava interpretatora

Član 107.

- (1) Interpretator ima isključivo pravo:
  - 1) da bude priznat kao stvaralac svoje interpretacije;
  - 2) da njegovo ime bude naznačeno na svakom primerku snimka, na programu ili na drugi prikladan način prilikom svakog iskorišćavanja njegove interpretacije;
  - 3) da se suprotstavi izmeni njegove interpretacije, odnosno svakom iskorišćavanju njegove interpretacije u izmenjenoj formi, ako se time ugrožava njegov stvaralački ili stručni renome;
  - 4) da se suprotstavi stavljanju u promet snimka njegove interpretacije, ako snimak sadrži tehničke nedostatke koji ugrožavaju integritet interpretacije, a time i renome interpretatora;
  - 5) da se suprotstavlja iskorišćavanju svoje interpretacije na način koji ugrožava ili može ugroziti njegovu čast ili ugled.

- (2) Ako interpretaciju vrši ansambl interpretatora, pravo iz stava 1. tačka 2. ovog člana imaju ansambl kao celina i solisti.

Član 108.

Ako više interpretatora učestvuje u interpretaciji jednog dela, ostvarivanje moralnih prava ne može biti na štetu interesa drugih.

1.4.2. Imovinska prava interpretatora

Član 109.

- (1) Interpretator ima isključivo pravo da drugome zabrani ili dozvoli:
- 1) beleženje (snimanje) svoje interpretacije i umnožavanje snimaka interpretacije;
  - 2) stavljanje u promet snimaka svoje interpretacije;
  - 3) davanje u zakup snimaka svoje interpretacije;
  - 4) istovremeno prenošenje interpretacije putem tehničkih uređaja kao što su zvučnik i ekran, publici koja se nalazi izvan prostora u kome se interpretiranje izvodi uživo;
  - 5) emitovanje uživo svoje interpretacije;
  - 6) javno saopštavanje svoje snimljene interpretacije, u smislu člana 27. stav 6. ovog zakona.
- (2) Interpretator nema isključivo pravo na emitovanje svoje interpretacije koja je snimljena i izdata na nosaču zvuka, kao ni interpretacije koja je sa dozvolom interpretatora snimljena na nosaču zvuka i slike.
- (3) Ako interpretator ustupi proizvođaču fonograma, odnosno videograma svoje pravo iz stava 1. tačka 3. ovog člana, on zadržava pravo na učešće u dobiti koja se ostvaruje davanjem u zakup primeraka snimka interpretacije. Interpretator se ne može odreći svog prava na učešće u dobiti.

Član 110.

Interpretator ima pravo na naknadu od proizvođača fonograma za:

- 1) emitovanje njegove interpretacije sa izdatog snimka na nosaču zvuka;
- 2) javno saopštavanje njegove interpretacije koja se emituje sa izdatog snimka na nosaču zvuka;
- 3) javno saopštavanje njegove interpretacije sa izdatog snimka na nosaču zvuka.

1.5. Prenos prava

Član 111.

- (1) Interpretator može svoja imovinska prava iz člana 109. ovog zakona ustupiti, odnosno preneti na drugo lice interpretatorskim ugovorom.
- (2) Lice kome je ustupljeno pravo iz stava 1. ovog člana ne može to pravo ustupati trećem licu bez saglasnosti interpretatora, ako interpretatorskim ugovorom nije drugačije određeno.

Član 112.

- (1) Ako u interpretaciji jednog dela, pored dirigenta i solista učestvuje više od pet interpretatora, smatra se da interpretaciju vrši ansambl (hor, orkestar, dramski ansambl, baletni ansambl, operски ansambl).
- (2) U ostvarivanju prava iz ovog zakona ansambl zastupa lice koje ovlasti većina članova ansambla.
- (3) Ako u interpretaciji jednog dela pored ansambla učestvuju dirigent, solisti i nosioci glavnih uloga koji nisu članovi ansambla, u ostvarivanju prava iz ovog zakona potrebna je saglasnost i ovih lica ako između njih i ansambla nije drukčije ugovoreno.

Član 113.

- (1) Interpretatorski ugovor sadrži: imena ugovornih strana, vrstu i način korišćenja interpretacije, ime autora i naziv autorskog dela koje se interpretira i visinu, način i rokove plaćanja naknade.
- (2) Interpretatorski ugovor koji se odnosi na emitovanje interpretacije, osim elemenata iz stava 1. ovog člana, sadrži i broj emitovanja i period u kome se može izvršiti emitovanje, a interpretatorski ugovor koji se odnosi na snimanje i umnožavanje primeraka snimka interpretacije sadrži i broj primeraka koji se mogu umnožiti.
- (3) Interpretatorski ugovor se zaključuje u pisanoj formi.

Član 114.

Lice kome je ustupljeno pravo iz člana 109. ovog zakona dužno je da interpretatoru dostavlja potpune podatke o korišćenju interpretacije.

1.6. Prava interpretatora iz radnog odnosa

Član 115.

Prava interpretatora koji su svoju interpretaciju stvorili na osnovu ugovora o radu, uređuju se shodnom primenom odredaba ovog zakona o odnosu autora i poslodavca.

2. Pravo proizvođača fonograma

2.1. Ustanovljenje prava

Član 116.

Za svoj fonogram, proizvođač fonograma ima imovinska prava u skladu sa ovim zakonom.

2.2. Fonogram

Član 117.

- (1) Fonogram je zabeleženi zvuk, odnosno određeni niz zvukova na nosaču zvuka.
- (2) Proizvođač fonograma ima pravo predviđeno ovim zakonom za prvi snimak.

2.3. Proizvođač fonograma

Član 118.

Proizvođač fonograma je fizičko ili pravno lice u čijoj je organizaciji i čijim je sredstvima fonogram načinjen.

2.4. Sadržina prava

Član 119.

Proizvođač fonograma ima isključivo pravo da drugome zabrani ili dozvoli:

- 1) umnožavanje svog fonograma i stavljanje u promet tako umnoženih primeraka fonograma;
- 2) davanje u zakup primeraka fonograma;
- 3) javno saopštavanje svog fonograma, u smislu člana 27. stav 6. ovog zakona.

Član 120.

- (1) Proizvođač izdatog fonograma ima pravo na naknadu za:
  - 1) emitovanje fonograma;
  - 2) javno saopštavanje fonograma;
  - 3) javno saopštavanje fonograma koji se emituje.
- (2) Ako ugovorom između proizvođača izdatog fonograma i interpretatora nije drugačije određeno, proizvođač fonograma je obavezan da polovinu naknade iz stava 1. ovog člana preda interpretatorima čije se interpretacije nalaze na njegovom fonogramu.

3. Pravo proizvođača videograma

3.2. Ustanovljenje prava

Član 121.

Za svoj videogram, proizvođač videograma ima imovinska prava u skladu sa ovim zakonom.

3.2. Videogram

Član 122.

- (1) Videogram je zabeleženi određeni niz slika sa ili bez pratećeg zvuka na nosaču slike, odnosno nosaču slike i zvuka.
- (2) Proizvođač videograma ima prava predviđena ovim zakonom samo za prvi snimak.

3.3. Proizvođač videograma

Član 123.

Proizvođač videograma je fizičko ili pravno lice u čijoj je organizaciji i čijim je sredstvima videogram načinjen.

3.4. Sadržina prava

Član 124.

Proizvođač videograma ima isključivo pravo da drugome zabrani ili dozvoli:

- 1) umnožavanje svog videograma ili stavljanje u promet tako umnoženih primeraka;
- 2) javno saopštavanje svog videograma sa nosača slike, odnosno sa nosača slike i zvuka (prikazivanje);
- 3) davanje primeraka svog videograma u zakup.

Član 125.

Proizvođač videograma ima pravo da se suprotstavi iskorišćavanju svog videograma u izmenjenoj formi, ako se takvim iskorišćavanjem mogu ugroziti njegovi opravdani imovinski interesi.

4. Pravo proizvođača emisije

4.1. Ustanovljenje prava

Član 126.

Proizvođač emisije ima imovinska prava u skladu sa ovim zakonom.

4.2. Emisija

Član 127.

Emisija je u električni, elektromagnetni ili drugi signal pretvoren zvučni, vizuelni, odnosno zvučno-vizuelni sadržaj koji se emituje radi saopštavanja javnosti.

4.3. Proizvođač emisije

Član 128.

- (1) Proizvođač emisije je fizičko ili pravno lice u čijoj je organizaciji i čijim je sredstvima emisija proizvedena.
- (2) Lice koje samo emituje ili reemituje emisiju nije proizvođač emisije.

4.4. Sadržina prava

Član 129.

Proizvođač emisije ima isključivo pravo da drugome zabrani ili dozvoli:

- 1) reemitovanje svoje emisije;

- 2) snimanje svoje emisije na nosač zvuka ili slike, odnosno zvuka i slike;
- 3) umnožavanje tog snimka i stavljanje u promet tako umnoženih primeraka snimka;
- 4) davanje primeraka snimka emisije u zakup.

5. Pravo proizvođača baze podataka

5.1. Ustanovljenje prava

Član 130.

Proizvođač baze podataka ima imovinska prava u skladu sa ovim zakonom.

5.2. Baza podataka

Član 131.

- (1) Baza podataka je zbirka elektronski uredenih i zabeleženih podataka, dela ili drugih materijala kojima se elektronski pristupa, i materijala neophodnih za njeno funkcionisanje, kao što su rečnik, indeks ili sistem za dobijanje ili prikazivanje informacija.
- (2) Bazom podataka ne smatra se računarski program koji se koristi za njeno stvaranje ili rad.

5.3. Proizvođač baze podataka

Član 132.

Proizvođač baze podataka je fizičko ili pravno lice u čijoj je organizaciji i čijim je sredstvima napravljen (projektovan) sadržaj baze podataka.

5.4. Sadržina prava

Član 133.

- (1) Proizvođač baze podataka ima isključivo pravo da drugome zabrani ili dozvoli:
  - 1) povremeno ili stalno umnožavanje baze podataka u celini ili u delovima, za bilo koju namenu i u bilo kojoj formi;
  - 2) prevođenje, adaptiranje, uređivanje i bilo kakvo drugo menjanje baze podataka;
  - 3) umnožavanje rezultata dobijenih radnjama iz tačke 2. ovog stava;

- 4) stavljanje u promet primeraka baze podataka;
  - 5) povezivanje, komunikaciju, prikazivanje ili javno izlaganje baze podataka.
- (2) Pravo iz stava 1. tačke 1. ovog člana obuhvata i pravo proizvođača baze podataka da se suprotstavi:
- 1) neovlašćenom izdavanju celine ili dela osnovnog sadržaja baze podataka;
  - 2) neovlašćenom korišćenju izdvojene celine ili dela osnovnog sadržaja baze podataka.

6. Zajedničke odredbe o srodnim pravima

6.1. Odnos između autorskog i srodnih prava

Član 134.

Srodna prava ni na koji način ne utiču na prava autora u pogledu njihovih dela.

6.2. Ograničenja srodnih prava, iscrpljenje prava i emitovanje

Član 135.

Na srodna prava shodno se primenjuju odredbe ovog zakona o ograničenjima i iscrpljenju autorskog prava, kao i odredba o pravu emitovanja iz člana 27. ovog zakona.

6.3. Prenos srodnih prava

Član 136.

Srodna prava su prenosiva, osim ličnih prava interpretatora.

6.4. Pravo na posebnu naknadu

Član 137.

Nosioци srodnih prava, osim proizvođača baze podataka, imaju pravo na posebnu naknadu, koja je propisana u članu 35. ovog zakona, i to pod istim uslovima koji važe za autore.

6.5. Trajanje prava

Član 138.

- (1) Imovinska prava interpretatora traju 50 godina od dana izdavanja snimka interpretacije, a za neizdate snimke interpretacije, od dana snimanja interpretacije. Moralna prava interpretatora traju i po prestanku trajanja njegovih imovinskih prava.
- (2) Pravo proizvođača fonograma, odnosno proizvođača videograma traje 50 godina od dana izdavanja fonograma, odnosno videograma, a ako fonogram, odnosno videogram nije izdat pravo traje 50 godina od dana nastanka fonograma, odnosno videograma.
- (3) Pravo proizvođača emisije traje 20 godina od dana prvog emitovanja zaštićene emisije.
- (4) Pravo proizvođača baze podataka traje 15 godina od dana nastanka baze podataka.
- (5) Ako nastanu bitne promene u selekciji ili uređenju sadržaja baze podataka rok iz stava 4. ovog člana produžava se za još 15 godina. Bitnim promenama u selekciji ili uređenju sadržaja baze podataka smatraju se dodavanje, brisanje ili popravljavanje celine ili dela sadržaja baze podataka koji za rezultat imaju novu verziju baze podataka.
- (6) Pojam izdavanja iz st. 1. i 2. ovog člana određen je shodnom primenom člana 7. stav 2. ovog zakona.
- (7) U pogledu načina računanja rokova iz ovog člana shodno se primenjuje odredba člana 99. ovog zakona.

6.6. Lica na koja se zakon odnosi

Član 139

- (1) Interpretatoru i proizvođaču fonograma koji je strano lice priznaju se prava predviđena ovim zakonom na osnovu međunarodnih ugovora koje je potvrdila Savezna Republika Jugoslavija.
- (2) Interpretatoru koji je strano lice priznaju se prava predviđena ovim zakonom ako je ispunjen jedan od sledećih uslova:
  - 1) da interpretator ima prebivalište u Saveznoj Republici Jugoslaviji;
  - 2) da je interpretacija izvedena na teritoriji Savezne Republike Jugoslavije;
  - 3) da je interpretacija zabeležena (snimljena) na fonogramu koji je zaštićen na osnovu ovog zakona;

- 4) da je nesnimljena interpretacija sadržana u emisiji koja je zaštićena na osnovu ovog zakona.
- (3) Proizvođaču fonograma koji je strano lice priznaju se prava predviđena ovim zakonom ako je fonogram prvi put nastao na teritoriji Savezne Republike Jugoslavije.

Član 140.

Interpretatoru koji je strani državljanin priznaju se moralna prava bez obzira na to da li su ispunjeni uslovi iz člana 139. ovog zakona.

Član 141.

- (1) Proizvođaču videograma, proizvođaču emisije i proizvođaču baze podataka koji je strano lice priznaju se prava predviđena ovim zakonom na osnovu međunarodnih ugovora koje je potvrdila Savezna Republika Jugoslavija ili na osnovu uzajamnosti.
- (2) U slučaju sumnje u postojanje uzajamnosti u pogledu prava zemlje kojoj proizvođač videograma, proizvođač emisije i proizvođač baze podataka pripada objašnjenje daje nadležni savezni organ.
- (3) Proizvođaču videograma i proizvođaču baze podataka koji je strano lice priznaju se prava predviđena ovim zakonom ako je videogram, odnosno baza podataka prvi put nastala na teritoriji Savezne Republike Jugoslavije.
- (4) Proizvođaču emisije koji je strano lice priznaju se prava predviđena ovim zakonom ako je emisija emitovana, odnosno reemitovana sa teritorije Savezne Republike Jugoslavije.

IV. OSTVARIVANJE AUTORSKOG I SRODNIH PRAVA

Član 142.

Nosilac autorskog ili srodnog prava može svoje pravo ostvarivati individualno ili kolektivno.

1. Individualno ostvarivanje

Član 143.

- (1) Individualno ostvarivanje autorskog i srodnih prava može se vršiti neposredno ili preko zastupnika na osnovu odgovarajućeg punomoćja.

- (2) Zastupnici u individualnom ostvarivanju autorskog i srodnih prava mogu biti fizička ili pravna lica (autorske agencije).

2. Kolektivno ostvarivanje

2.1. Organizacija za kolektivno ostvarivanje autorskog i srodnih prava

Član 144.

- (1) Autorsko i srodna prava kolektivno se ostvaruju preko organizacije za kolektivno ostvarivanje tih prava (u daljem tekstu: organizacija).
- (2) Organizacija se ne osniva radi sticanja dobiti.
- (3) Organizacija je specijalizovana za ostvarivanje određenih vrsta prava povodom određenih predmeta zaštite, u skladu sa statutom.

Član 145.

- (1) Nosioци autorskog, odnosno srodnih prava preko organizacije kolektivno ostvaruju isključiva imovinska autorska, odnosno srodna prava, kao i pravo na potraživanje naknade.
- (2) U slučaju ostvarivanja isključivih imovinskih prava, nosioци autorskog, odnosno srodnih prava ugovorom isključivo ustupaju svoja prava organizaciji, sa nalogom da ona u svoje ime a za njihov račun zaključuje ugovore sa korisnicima autorskih dela i predmeta srodnih prava (u daljem tekstu: korisnici) o neisključivom ustupanju tih prava.
- (3) U slučaju ostvarivanja prava na naknadu, nosioци autorskog, odnosno srodnih prava daju nalog organizaciji da u svoje ime a za njihov račun naplati naknadu od korisnika.
- (4) Organizacija ima pravo da pred sudom i drugim organima štiti prava koja su joj nosioци autorskog, odnosno srodnih prava poverili na kolektivno ostvarivanje.

2.2. Osnivanje organizacije

Član 146.

Organizaciju osnivaju autori, odnosno nosioци autorskog ili srodnih prava, odnosno njihova udruženja (u daljem tekstu: osnivači).

Član 147.

- (1) Osnivački akt organizacije je ugovor o osnivanju.

- (2) Osnivački akt organizacije koju osniva jedno udruženje je odluka o osnivanju.

Član 148.

Organizacija ne može da obavlja ni jednu drugu delatnost osim delatnosti iz člana 145. ovog zakona.

Član 149.

- (1) Osnivači organizacije su dužni da od nadležnog saveznog organa pribave dozvolu za obavljanje delatnosti organizacije.
- (2) Uz zahtev za izdavanje dozvole za obavljanje delatnosti osnivači podnose osnivački akt organizacije, predlog statuta i dokaz o uplati takse propisane saveznim zakonom kojim se uređuju savezne administrativne takse.

Član 150.

Dozvola za obavljanje delatnosti se izdaje organizaciji koja ispunjava sledeće uslove:

- 1) da ima sedište u Saveznoj Republici Jugoslaviji;
- 2) da njeni osnivači predstavljaju većinu nosilaca autorskog, odnosno srodnih prava iz oblasti na koju se odnosi delatnost organizacije, a koji imaju prebivalište u Saveznoj Republici Jugoslaviji ili su njeni državljani;
- 3) da ima kadrovske, finansijske, tehničke i organizacione pretpostavke da može efikasno da ostvaruje prava domaćih i stranih nosilaca autorskog, odnosno srodnih prava u Saveznoj Republici Jugoslaviji, odnosno domaćih nosilaca autorskog, odnosno srodnih prava u inostranstvu iz oblasti na koju se odnosi njena delatnost.

Član 151.

- (1) Nadležni savezni organ dužan je da donese rešenje o izdavanju dozvole za obavljanje delatnosti, odnosno rešenje o odbijanju zahteva u roku od 30 dana od dana podnošenja zahteva za izdavanje dozvole za obavljanje delatnosti.
- (2) Rešenjem o izdavanju dozvole za obavljanje delatnosti organizacija stiče pravo da u trajanju od pet godina od dana izdavanja rešenja obavlja poslove kolektivnog ostvarivanja autorskog, odnosno srodnih prava.
- (3) Organizacija ima pravo da neograničeni broj puta zahteva obnovu dozvole za obavljanje delatnosti.

Član 152.

- (1) Organizacija stiče svojstvo pravnog lica upisom u sudski registar.
- (2) Uz prijavu za upis u sudski registar osnivači organizacije su dužni da podnesu rešenje nadležnog saveznog organa o izdavanju dozvole za obavljanje delatnosti.
- (3) Brisaće se iz sudskog registra organizacija koja pre isteka perioda iz člana 151. stav 2. ovog zakona ne obnovi dozvolu za obavljanje delatnosti ili kojoj dozvola za obavljanje delatnosti bude oduzeta na osnovu člana 153. ovog zakona.

Član 153.

- (1) Nadležni savezni organ oduzeće organizaciji dozvolu za obavljanje delatnosti kada utvrdi:
  - 1) da je dozvola za obavljanje delatnosti izdata na osnovu neistinitih podataka;
  - 2) da organizacija nije u roku koji je odredio nadležni savezni organ sprovela naložene mere za otklanjanje nepravilnosti u svom radu;
  - 3) da organizacija nije u roku od godinu dana od dana osnivanja obezbedila kolektivno iskorišćavanje predmeta zaštite domaćih nosilaca prava u inostranstvu, kao i stranih nosilaca prava u Saveznoj Republici Jugoslaviji.
- (2) Rešenje o oduzimanju dozvole iz stava 1. ovog člana je konačno.
- (3) O izdavanju rešenja iz stava 1. ovog člana nadležni savezni organ obavestiće nadležni sud u kome je organizacija upisana u registar.
- (4) Rešenje o izdavanju, obnovi i oduzimanju dozvole za obavljanje delatnosti objavljuje se u "Službenom listu Savezne Republike Jugoslavije".

Član 154.

- (1) Organizacija se upisuje u evidenciju organizacija za kolektivno ostvarivanje autorskog i srodnih prava koju vodi nadležni savezni organ.
- (2) U evidenciju organizacija za kolektivno ostvarivanje autorskog i srodnih prava iz stava 1. ovog člana upisuju se: naziv i sedište organizacije, delatnost organizacije, datum upisa, obnove upisa i brisanja organizacije iz evidencije, ugovori o saradnji sa inostranim organizacijama i podaci o članstvu u međunarodnim organizacijama.
- (3) O promenama činjenica koje se upisuju u evidenciju organizacija za kolektivno ostvarivanje autorskog i srodnih prava, organizacija je

dužna da obavesti nadležni savezni organ u roku od petnaest dana od dana nastanka promene.

- (4) Promene iz stava 3. ovog člana upisuju se u evidenciju organizacija za kolektivno ostvarivanje autorskog i srodnih prava.

2.3. Organi organizacije

Član 155.

- (1) Organizacijom upravljaju njeni osnivači u skladu sa statutom organizacije.
- (2) Organi organizacije su: skupština, upravni odbor, direktor i nadzorni odbor.

2.4. Opšti akti organizacije

Član 156.

- (1) Opšti akti organizacije su: statut, tarifa, plan raspodele i drugi opšti akti kojima se uređuju određena pitanja iz delatnosti organizacije.
- (2) Statut je osnovni akt organizacije i drugi opšti akti moraju biti u saglasnosti sa njim.
- (3) Pojedinačni akti koje donose organi i ovlašćeni pojedinci u organizaciji moraju biti u skladu sa opštim aktom organizacije.

Član 157.

- (1) Statut organizacije sadrži odredbe o vrsti i predmetu prava koja se na kolektivan način ostvaruju preko organizacije.
- (2) Statut organizacije donosi skupština organizacije.

Član 158.

- (1) Tarifa sadrži iznose naknade koju organizacija naplaćuje korisnicima za pojedine oblike iskorišćavanja pojedinih predmeta zaštite.
- (2) Tarifa se određuje u procentualnom iznosu od prihoda koji korisnik ostvaruje iskorišćavanjem predmeta zaštite. Taj iznos mora biti u srazmeri sa značajem koji za prihode korisnika ima iskorišćavanje predmeta zaštite sa repertoara organizacije, ali ne sme biti veći od 10% tih prihoda.
- (3) Ako korisnik ne ostvaruje prihod, ili ako iskorišćavanje predmeta zaštite nije u neposrednoj vezi sa prihodom koji korisnik ostvaruje,

tarifa se određuje u procentualnom iznosu od troškova za iskorišćavanje predmeta zaštite.

- (4) Ako se iskorišćavanje jednog predmeta zaštite vrši zajedno sa drugim predmetom zaštite, odnosno ako za jedno iskorišćavanje ima više nosilaca prava, tarifa se određuje srazmerno.
- (5) Tarifu donosi upravni odbor organizacije.
- (6) Tarifa se objavljuje u "Službenom listu Savezne Republike Jugoslavije".

Član 159.

- (1) Plan raspodele sadrži kriterijume na osnovu kojih organizacija raspodeljuje nosiocima autorskog, odnosno srodnih prava prihod koji je u vidu naknade za iskorišćavanje predmeta zaštite prikupila od korisnika.
- (2) Načela plana raspodele su: srazmernost, primerenost i pravičnost, zavisno od: vrste predmeta zaštite, načina iskorišćavanja predmeta zaštite, obima iskorišćavanja predmeta zaštite i drugih ciljeva utvrđenih aktima organizacije.
- (3) Plan raspodele utvrđuje skupština organizacije.

Član 160.

U skladu sa statutom i odlukama svojih organa organizacija izdvaja deo prihoda prikupljenog od korisnika za pokriće troškova svog rada.

2.5. Shodna primena drugih saveznih zakona

Član 161.

Na organizaciju shodno se primenjuju odredbe saveznog zakona kojim se uređuje pravni položaj preduzeća, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

2.6. Obaveze organizacije

Član 162.

- (1) U poslovanju organizacije sa korisnicima postoji pretpostavka da organizacija ima ovlašćenje da deluje za račun svih nosilaca autorskog, odnosno srodnih prava u pogledu onih prava i onih vrsta predmeta zaštite koji su obuhvaćeni njenom delatnošću.

- (2) Nosilac autorskog, odnosno srodnog prava koji nije sa organizacijom zaključio ugovor iz člana 145. ovog zakona, može da obavesti organizaciju da će svoja prava ostvarivati individualno.
- (3) Organizacija je dužna da korisnike izvesti o imenima nosilaca autorskog, odnosno srodnih prava iz stava 2. ovog člana.
- (4) Nosiocce autorskog, odnosno srodnih prava, koji nisu obavestili organizaciju da svoja prava žele da ostvaruju individualno, organizacija je dužna da prilikom raspodele naknade tretira ravnopravno sa nosiocima autorskog, odnosno srodnih prava koja imaju sa organizacijom ugovor iz člana 145. ovog zakona.

Član 163.

- (1) Organizacija je dužna da sa svakim zainteresovanim korisnikom odnosno udruženjem korisnika pod ravnopravnim i primerenim uslovima zaključi ugovor o neisključivom ustupanju prava iskorišćavanja predmeta zaštite sa njenog repertoara.
- (2) Ugovor iz stava 1. ovog člana sadrži naročito: vrstu predmeta zaštite, način iskorišćavanja predmeta zaštite, visinu i način plaćanja naknade organizaciji, vreme trajanja ugovora.

Član 164.

Organizacija je dužna da nosiocima autorskog, odnosno srodnih prava, koji su sa njom zaključili ugovor iz člana 145. ovog zakona i nosiocima autorskog i srodnih prava iz člana 162. stav 4. ovog zakona, raspodeli sav prihod ostvaren od naknade prikupljene od korisnika, izuzev sredstava određenih za namenu predviđenu u članu 160. ovog zakona, a u skladu sa planom raspodele.

Član 165.

- (1) Raspodela iz člana 164. ovog zakona mora biti zasnovana na preciznim podacima.
- (2) Ukoliko preciznih podataka nema, odnosno ukoliko bi prikupljanje preciznih podataka predstavljalo za organizaciju neprihvatljiv organizacioni i finansijski teret, dozvoljeno je da se plan raspodele zasnuje na procenama koje proizilaze iz relevantnih i proverljivih činjenica.

Član 166.

- (1) Organizacija, na osnovu ugovora sa odgovarajućim inostranim organizacijama, obezbeđuje kolektivno ostvarivanje autorskog i srodnih

prava domaćih nosilaca u inostranstvu, kao i stranih nosilaca u Saveznoj Republici Jugoslaviji.

- (2) Obavezu iz stava 1. ovog člana organizacija je dužna da ispuni u roku od godinu dana od dana osnivanja.

2.7. Obaveze korisnika

Član 167.

- (1) Korisnici su dužni da obaveštavaju organizaciju o nazivu predmeta zaštite, učestanosti i obimu iskorišćavanja, kao i o drugim okolnostima koje su relevantne za obračun naknade koja se, prema tarifi, plaća.
- (2) Podaci iz stava 1. ovog člana dostavljaju se organizaciji u roku od 15 dana od dana početka korišćenja predmeta zaštite.
- (3) Korisnici koji su na osnovu ovog zakona ovlašćeni da iskorišćavaju predmete zaštite bez dozvole nosioca prava a uz obavezu plaćanja naknade, dostavljaju podatke iz stava 1. ovog člana jedanput mesečno.

2.8. Nadzor nad radom organizacije

Član 168.

- (1) Nadzor nad radom organizacije vrši nadležni savezni organ.
- (2) Radi ostvarivanja nadzora organizacija je dužna da dostavlja nadležnom saveznom organu:
  - 1) godišnji izveštaj o poslovanju i godišnji obračun;
  - 2) izmene statuta, tarife i njihove izmene, plan raspodele naknade i njegove izmene, ugovore sa odgovarajućim inostranim organizacijama, sudske i upravne odluke u kojima je organizacija jedna od strana.
- (3) Organizacija dostavlja dokumente i podatke iz stava 1. ovog člana u roku od 15 dana od dana njihovog usvajanja, odnosno od dana nastanka promene.

Član 169.

- (1) Nadležni savezni organ ima pravo da njegovi predstavnici prisustvuju sednicama organa organizacije, kao i pravo uvida u poslovne knjige.
- (2) Nadležni savezni organ ukazaće na nepravilnosti u radu organizacije, naložiće sprovođenje mera za otklanjanje nepravilnosti i odrediće rok za njihovo otklanjanje.

V. EVIDENCIJA AUTORSKIH DELA I PREDMETA SRODNIH PRAVA

Član 170.

- (1) Radi obezbeđenja dokaza nosioci autorskog i srodnih prava mogu da deponuju primerke svojih dela i predmete srodnih prava kod nadležnog saveznog organa.
- (2) Primerci dela i predmeta srodnih prava koji se deponuju moraju biti u formi pisanog dokumenta (rukopis, štampani tekst, muzička partitura), zvučnog, vizuelnog ili audiovizuelnog zapisa ili u digitalnoj formi.
- (3) Nadležni savezni organ vodi evidenciju za svaku vrstu autorskih dela i predmeta srodnih prava.
- (4) Nosilac autorskog i srodnih prava dužan je da prilikom deponovanja i unošenja u evidenciju autorskog dela ili predmeta zaštite srodnog prava da istiniti i potpun podatak o svom autorskom delu i predmetu zaštite srodnih prava.
- (5) Podaci u evidenciji smatraju se istinitim dok se suprotno ne dokaže.
- (6) Savesno lice koje je povredilo tuđe autorsko ili srodno pravo uzdajući se u tačnost podataka u evidenciji ne odgovara za naknadu štete zbog povrede tog prava.
- (7) Unošenje u evidenciju i deponovanje primeraka autorskih dela i predmeta srodnih prava ni na koji način ne utiče na nastanak i trajanje prava koja su utvrđena ovim zakonom.
- (8) Sadržaj evidencije iz stava 3. ovog člana i uslovi koje treba da ispunjavaju primerci dela i predmeta srodnih prava koji se deponuju uređuju sa propisom donetim za izvršavanje ovog zakona.

Član 171.

Za unošenje i evidenciju i deponovanje primeraka autorskih dela i predmeta srodnih prava plaća se propisana taksa.

VI. ZAŠTITA AUTORSKOG I SRODNIH PRAVA

1. Sudska zaštita

Član 172.

- (1) Nosilac autorskog prava, interpretator, proizvođač fonograma, proizvođač videograma, proizvođač emisije, proizvođač baze podataka i sticalac isključivih ovlašćenja na autorska i srodna prava može tužbom da zahteva:
  - 1) utvrđenje povrede prava;
  - 2) prestanak povrede prava;
  - 3) uništenje ili preinačenje predmeta kojima je izvršena povreda prava, uključujući i primerke predmeta zaštite, njihove ambalaže, matrice, negative i slično;
  - 4) uništenje ili preinačenje alata i opreme uz pomoć kojih su proizvedeni predmeti kojima je izvršena povreda prava, ukoliko je to neophodno za zaštitu prava;
  - 5) naknadu imovinske štete;
  - 6) objavljivanje presude o trošku tuženog.
- (2) Autor, odnosno interpretator ima pravo na tužbu za naknadu neimovinske štete zbog povrede svojih moralnih prava.
- (3) Odredba stava 1. tačka 3. ovog člana ne odnosi se na:
  - 1) građevinski realizovana dela arhitekture;
  - 2) razdvojive delove predmeta kojim je izvršena povreda prava, ako proizvodnja tih delova i njihovo stavljanje u promet nisu protivzakoniti.
- (4) Umesto zahteva za uništenje ili preinačenje predmeta kojima je izvršena povreda prava (stav 1. tačka 3. ovog člana) tužilac može zahtevati da mu povredilac prava preda te predmete.

Član 173.

Postupak po tužbi zbog povrede autorskog i srodnih prava je hitan.

Član 174.

- (1) Iskorišćavanje bilo kog predmeta zaštite uz upotrebu neovlašćeno umnoženih primeraka tog predmeta zaštite, odnosno na osnovu neovlašćene emisije, predstavlja povredu prava.
- (2) Povredu prava predstavlja i:

- 1) uklanjanje ili menjanje, bez ovlašćenja, bilo koje elektronske informacije o iskorišćavanju prava;
  - 2) stavljanje u promet, uvoz radi stavljanja u promet, emitovanje ili saopštavanje javnosti, bez ovlašćenja, primeraka predmeta zaštite autorskog ili srodnog prava, uz znanje da su uklonjene ili neovlašćeno izmenjene elektronske informacije o iskorišćavanju prava;
  - 3) posedovanje, odnosno stavljanje u promet sredstava čija je isključiva namena da olakšaju uklanjanje ili onesposobljavanje tehničke zaštite računarskog programa ili druge vrste predmeta zaštite od neovlašćenog iskorišćavanja.
- (3) U smislu stava 2. ovog člana izraz “informacija o iskorišćavanju prava” označava svaku informaciju kojom se identifikuje delo, autor dela, nosilac nekog prava na delo ili informaciju o vremenu i uslovima korišćenja dela, kao i brojeve ili kodove koji predstavljaju takvu informaciju, kada je informacija stavljena na primerak dela ili se pojavljuje kod saopštavanja dela javnosti.

Član 175.

- (1) Autorsko pravo i pravo interpretatora ne mogu biti predmet prinudnog izvršenja.
- (2) Predmet prinudnog izvršenja mogu biti samo određena imovinska potraživanja koja proizilaze iz prava iz stava 1. ovog člana.
- (3) Nedovršena dela i neobjavljeni rukopisi ne mogu biti predmet prinudnog izvršenja.

Član 176.

- (1) Na zahtev nosioca prava koji učini verovatnim da je njegovo autorsko ili srodno pravo povređeno, ili da će biti povređeno, sud može da odredi privremenu meru oduzimanja ili isključenja iz prometa predmeta kojima se vrši povreda, odnosno mera zabrane nastavljanja započetih radnji kojima bi se mogla izvršiti povreda.
- (2) U slučaju zahteva zbog neplaćanja naknade za autorska i srodna prava iz člana 51. stav 1. i člana 120. stav 1. tačka 1. ovog zakona, sud će odrediti privremenu meru zabrane emitovanja dela sa izdatih fonograma odnosno zabrane emitovanja fonograma.

Član 177.

- (1) Na zahtev nosioca prava koji učini verovatnim da je njegovo autorsko ili srodno pravo povređeno, kao i da postoji opravdana sumnja da će dokazi o tome biti uništeni ili da će ih kasnije biti nemoguće pribaviti,

sud može pristupiti obezbeđenju dokaza bez prethodnog obaveštenja ili saslušanja lica od koga se dokazi prikupljaju.

- (2) Obezbeđenjem dokaza, u smislu stava 1. ovog člana, smatra se pregled prostorija, knjiga, dokumenata, baza podataka i dr. kao i zaplena dokumenata, ispitivanje svedoka i veštaka.
- (3) Licu od koga se dokazi prikupljaju, sudsko rešenje o obezbeđenju dokaza biće uručeno u trenutku prikupljanja dokaza, a odsutnom licu čim to postane moguće.

Član 178.

- (1) Privremena mera iz člana 176. i obezbeđenje dokaza iz člana 177. ovog zakona mogu se tražiti i pre podnošenja tužbe, pod uslovom da se tužba podnese u roku od 15 dana od dana podnošenja zahteva za određivanje privremene mere, odnosno zahteva za obezbeđenje dokaza.
- (3) Žalba protiv rešenja kojim je sud odredio privremenu meru iz člana 176. ne odlaže izvršenje rešenja.

Član 179.

- (1) Sud može narediti licu koje je povezano sa povredom tuđeg autorskog ili srodnog prava (štampar, proizvođač, uvoznik, snabdevač, vlasnik primerka predmeta zaštite i slično) da da obaveštenja ili preda dokumente koji su u vezi sa povredom.
- (2) Obaveza iz stava 1. ovog člana ne postoji za lica koja su po zakonu izuzeta od obaveze svedočenja.
- (3) Lice koje ne izvrši svoju obavezu iz stava 1. ovog člana odgovara za štetu koja iz toga proizađe.

Član 180.

U slučaju spora za utvrđivanje prava izdavača, odnosno lica koje je objavilo delo čiji autor nije poznat (član 13. stav 2) sud je dužan da obezbedi da se anonimnost autora sačuva.

2. Arbitraža

Član 181.

Spor u oblasti autorskog i srodnih prava između organizacije i korisnika koji je pravno lice može se izneti pred stalni izabrani sud za intelektualnu svojinu (arbitraža) pri Privrednoj komori Jugoslavije.

VII. KAZNENE ODREDBE

1. Krivična dela

POVREDA MORALNIH PRAVA AUTORA I INTERPRETATORA

Član 182.

- (1) Ko pod svojim imenom ili imenom drugog u celini ili delimično objavi, izvede, predstavi, prenese izvođenje ili predstavljanje ili emituje tuđe autorsko delo ili iskoristi tuđu interpretaciju (snimi, umnoži, prenese ili emituje) kazniće se za krivično delo kaznom zatvora od tri meseca do tri godine.
- (2) Ko bez dozvole autora izmeni ili preradi tuđe autorsko delo ili izmeni tuđu snimljenu interpretaciju kazniće se za krivično delo novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.
- (3) Ko iskorišćava tuđe autorsko delo ili tuđu interpretaciju na način koji ugrožava ili može ugroziti autorovu ili interpretatorovu čast ili ugled kazniće se za krivično delo novčanom kaznom ili kaznom zatvora do šest meseci.

NEOVLAŠĆENO ISKORIŠĆAVANJE AUTORSKOG DELA ILI PREDMETA SRODNOG PRAVA

Član 183

- (1) Ko bez dozvole nosioca autorskog, odnosno srodnih prava u celini ili delimično objavi, izvede, predstavi, prenese izvođenje ili predstavljanje, snimi, umnoži, stavi u promet, emituje, da u zakup, ili na drugi način iskoristi autorsko delo ili predmet srodnog prava kazniće se za krivično delo novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.
- (2) Ko u nameri pribavljanja imovinske koristi za sebe ili drugog stavi u promet ili da u zakup primerke autorskog dela, snimke interpretacije, tuđu emisiju, ili primerke fonograma, videograma, odnosno baze podataka za koje zna da su neovlašćeno objavljeni, snimljeni ili umnoženi, kazniće se za krivično delo kaznom zatvora do tri godine.

**UNIŠTENJE ILI OŠTEĆENJE PRVE STANDARDNE
KOPIJE FILMSKOG DELA**

Član 184.

Ko uništi, ošteti ili učini neupotrebljivom prvu standardnu kopiju filmskog dela kazniće se za krivično delo novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

**NEISTINITO REGISTROVANJE AUTORSKOG DELA
I PREDMETA SRODNOG PRAVA**

Član 185.

Nosilac autorskog, odnosno srodnog prava koji prilikom unošenja u evidenciju i deponovanja u javni registar nadležnog saveznog organa autorskog dela ili predmeta srodnog prava da neistiniti ili prikrije pravi podatak o svom autorskom delu ili predmetu srodnog prava kazniće se za krivično delo novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

Član 186.

Gonjenje za krivična dela iz čl. 182. do 185. ovog zakona preduzima se po privatnoj tužbi.

2. Privredni prestupi

Član 187.

- (1) Novčanom kaznom od 45.000 do 450.000 novih dinara kazniće se za privredni prestup preduzeće ili drugo pravno lice ako:
- 1) bez dozvole nosioca autorskog, odnosno srodnog prava u celini ili delimično objavi, izvede, predstavi, prenese izvođenje ili predstavljanje, snimi, umnoži, stavi u promet, emituje, da u zakup, ili na drugi način iskoristi autorsko delo ili predmet srodnopravne zaštite (čl. 16, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 109, 119, 124, 129. i 133);
  - 2) u nameri pribavljanja materijalne koristi stavi u promet ili da u zakup primerke autorskog dela, snimke interpretacije, tuđu emisiju, ili primerke fonograma, videograma, odnosno baze podataka za koje zna da su neovlašćeno snimljeni ili umnoženi (čl. 21. i 22, član 109. stav 1. tač. 2. i 3. član 119, član 124. tač. 1. i 3, član 129. tač. 3. i 4. i član 133. stav 1. tačka 4);
  - 3) uništi prvu standardnu kopiju filmskog dela (član 84. stav 2);

- 4) izvrši određene izmene na građevini koja predstavlja materijalizovani primerak dela arhitekture, a preradu dela nije prvo ponudio autoru dela (član 34);
  - 5) obavlja poslove kolektivnog ostvarivanja autorskog, odnosno srodnog prava bez dozvole nadležnog saveznog organa (član 151. stav 2);
  - 6) u roku od 15 dana od dana početka korišćenja predmeta zaštite, odnosno u roku od 30 dana od dana početka korišćenja predmeta zaštite ako se radi o korišćenju bez dozvole nosioca prava, ne obavesti organizaciju o nazivu predmeta zaštite i obimu njegovog iskorišćavanja (član 167).
- (2) Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u preduzeću ili drugom pravnom licu novčanom kaznom od 3.000 do 30.000 novih dinara.

3. Prekršaji

Član 188.

- (1) Novčanom kaznom od 15.000 do 150.000 novih dinara kazniće se za prekršaj preduzeće ili drugo pravno lice ako:
- 1) bez navođenja imena autora ili interpretatora ili pod drugim imenom u celini ili delimično objavi, izvede, predstavi, prenese izvođenje ili predstavljanje ili emituje tuđe autorsko delo ili iskoristi tuđu interpretaciju (član 15. i član 107. stav 1. tačka 2);
  - 2) bez dozvole autora izmeni ili preradi tuđe autorsko delo ili tuđu snimljenu interpretaciju (član 17. i član 107. stav 1. tačka 3);
  - 3) u svojstvu galeriste ili organizatora javne prodaje originala likovnih dela, odnosno izvornih rukopisa u roku od 30 dana od dana prodaje primerka originala dela, odnosno rukopisa ne obavesti autora dela o imenu i adresi prodavca njegovog dela, o imenu i adresi novog vlasnika dela i o ceni po kojoj je delo prodato ili ne plati autoru 3% iznosa od prodajne cene dela (član 32. st. 1. i 2);
  - 4) prilikom unošenja u evidenciju i deponovanja kod nadležnog saveznog organa autorskog dela ili predmeta zaštite srodnog prava da neistiniti ili prikrije pravi podatak o svom autorskom delu ili predmetu zaštite srodnog prava (član 170. stav 4);
  - 5) u svojstvu izdavača proda neprodane primerke dela kao staru hartiju a da ih nije prethodno ponudio autoru, odnosno njegovom nasledniku da ih otkupi (član 75).

- (2) Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u preduzeću ili drugom pravnom licu novčanom kaznom od 900 do 9.000 novih dinara.
- (3) Novčanom kaznom od 900 do 9.000 novih dinara kazniće se za prekršaj preduzetnik bez svojstva pravnog lica ako učini neku od radnji iz stava 1. ovog člana.
- (4) Novčanom kaznom od 900 do 9.000 novih dinara kazniće se za prekršaj fizičko lice koje kao vlasnik građevine izvrši određene izmene na građevini koja predstavlja materijalizovani primerak dela arhitekture, a prerađivača dela nije prvo ponudio autoru dela (član 34).
- (5) Novčanom kaznom od 900 do 9.000 novih dinara kazniće se za prekršaj fizičko lice koje u roku od 30 dana od dana prodaje originalnog primerka likovnog dela, odnosno izvornog rukopisa ne obavesti autora dela o imenu i adresi novog vlasnika dela i ne plati iznos od 3% od prodajne cene dela (član 31. stav 1).

III. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 189.

Interpretator čije je trajanje prava isteklo do dana stupanja na snagu ovog zakona ne može tražiti utvrđivanje prava po ovom zakonu.

Član 190.

Postojeće organizacije za kolektivno ostvarivanje autorskog i srodnih prava dužne su da se organizuju i usklade svoje opšte akte sa odredbama ovog zakona u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 191.

Ugovori koji su zaključeni do dana stupanja na snagu ovog zakona izvršavaju se u skladu sa zakonom koji je važio u vreme zaključenja ugovora.

Član 192.

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o autorskom pravu ("Službeni list SFRJ", br. 19/78, 24/86 i 21/90).

Član 193.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu SRJ".

ZAKON O ŽIGOVIMA
Objavljen u Službenom listu SRJ, broj 15/95 i 28/96

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se način sticanja i zaštita prava na znak u prometu robe, odnosno usluga.

Žig je pravo kojim se štiti znak koji u prometu služi za razlikovanje robe, odnosno usluga jednog fizičkog ili pravnog lica od iste ili slične robe, odnosno usluga drugog fizičkog ili pravnog lica.

Član 2.

Žig može biti individualni ili kolektivni.

Kolektivni žig imaju pravo da koriste više lica iz člana 1. stav 2. ovog zakona za obeležavanje svoje robe, odnosno usluga u prometu.

Korisnik kolektivnog žiga ima pravo da koristi taj žig samo na način predviđen opštim aktom o kolektivnom žigu.

Član 3.

Žigom, u smislu ovog zakona, ne smatraju se pečat, štambilj i punc (službeni znak za obeležavanje dragocenih metala, mera i sl.).

II. PREDMET I USLOVI ZAŠTITE

Član 4.

Žigom se štiti znak koji služi za razlikovanje robe, odnosno usluga u prometu, koji se može grafički predstaviti. Znak se može sastojati na primer od reči, slogana, slova, brojeva, slika, crteža, rasporeda boja, trodimenzionalnih oblika, kombinacija tih znakova, kao i od muzičkih fraza koje se mogu grafički prikazati.

Član 5.

Žigom se ne može zaštititi znak:

- 1) koji je protivan moralu ili zakonu;
- 2) koji po svom ukupnom izgledu nije podoban za razlikovanje robe, odnosno usluga u prometu;

- 3) koji isključivo predstavlja oblik određen prirodom robe ili oblik robe neophodan za dobijanje određenog tehničkog rezultata;
- 4) koji isključivo označava vrstu robe, odnosno vrstu usluga, njihovu namenu, vreme ili način proizvodnje, kvalitet, cenu, količinu, masu i geografsko poreklo;
- 5) koji je uobičajen za označavanje određene vrste robe, odnosno usluga;
- 6) koji svojim izgledom ili sadržajem može da stvori zabunu u prometu u pogledu porekla, vrste, kvaliteta ili drugih svojstava robe, odnosno usluga;
- 7) koji sadrži zvanične znakove ili punceve za kontrolu ili garanciju kvaliteta ili ih podržava;
- 8) koji je istovetan zaštićenom znaku drugog lica za istu ili sličnu vrstu robe, odnosno usluga;
- 9) koji je sličan zaštićenom znaku drugog lica za istu ili sličnu vrstu robe, odnosno usluga ako ta sličnost može da stvori zabunu u prometu i dovede u zabludu učesnike u prometu;
- 10) koji je, bez obzira na robu, odnosno usluge na koje se odnosi, kod učesnika u prometu u Saveznoj Republici Jugoslaviji (u daljem tekstu: Jugoslavija), nesumnjivo poznat kao znak visokog renomea kojim svoju robu, odnosno usluge obeležava drugo lice (čuveni žig);
- 11) koji svojim izgledom ili sadržajem povređuje autorska prava ili prava industrijske svojine;
- 12) koji sadrži državni ili drugi javni grb, zastavu ili amblem, naziv ili skraćenicu naziva neke zemlje ili međunarodne organizacije, kao i njihovo podražavanje, osim po odobrenju nadležnog organa odnosno zemlje ili organizacije;
- 13) koji predstavlja ili podražava nacionalni ili religiozni simbol.

Zaštićenim znakom iz stava 1. tač. 8. i 9. ovog člana smatra se i znak koji je predmet prijave za priznanje žiga, pod uslovom da žig po toj prijavi bude priznat, kao i znak koji je poznat u Jugoslaviji u smislu člana 6. bis Pariske konvencije o zaštiti industrijske svojine.

Lik ili ime lica može se zaštititi samo po pristanku tog lica.

Lik ili ime umrlog može se zaštititi samo po pristanku roditelja, bračnog druga i dece umrlog.

Lik istorijske ili druge umrle znamenite ličnosti može se zaštititi uz dozvolu nadležnog organa i pristanak njenih srodnika do trećeg stepena srodstva.

Član 6.

Strana fizička i pravna lica u pogledu zaštite znaka žigom u Jugoslaviji uživaju ista prava kao i domaća fizička i pravna lica ako to proizilazi iz međunarodnih ugovora ili iz načela uzajamnosti.

Postojanje uzajamnosti dokazuje lice koje se na uzajamnost poziva.

III. POSTUPAK ZAŠTITE

Zajedničke odredbe

Član 7.

Pravna zaštita znakova koji se koriste u prometu robe, odnosno usluga, ostvaruje se u upravnom postupku koji vodi savezni organ, odnosno organizacija koja obavlja poslove intelektualne svojine (u daljem tekstu: nadležni savezni organ).

Odluke iz stava 1. ovog člana su konačne i protiv njih se može voditi upravni spor.

Član 8.

Nadležni savezni organ vodi Registar prijava za priznanje žigova (u daljem tekstu: Registar prijava) i Registar žigova.

Registri iz stava 1. ovog člana su javni i zainteresovana lica ih mogu razgledati bez plaćanja posebnih taksa.

Spise registrovanih žigova zainteresovana lica mogu razgledati, na usmeni zahtev, samo u prisustvu službenog lica.

Na pismeni zahtev zainteresovanih lica i posle plaćanja odgovarajuće takse nadležni savezni organ izdaje kopije dokumenata i odgovarajuće potvrde i uverenja o činjenicama o kojima vodi službenu evidenciju.

Član 9.

Nadležni savezni organ je dužan da zainteresovanim fizičkim i pravnim licima učini dostupnim svoju dokumentaciju i informacije o žigovima.

Član 10.

Nosilac žiga, odnosno podnosilac prijave za priznanje žiga može podneti zahtev za međunarodno registrovanje žiga u skladu sa važećim međunarodnim sporazumima.

Zahtev za međunarodno registrovanje iz stava 1. ovog člana podnosi se preko nadležnog saveznog organa.

Član 11.

Strana fizička i pravna lica ostvaruju prava iz ovog zakona u postupku pred domaćim sudovima i organima uprave samo preko punomoćnika koji se u vidu zanimanja bavi zastupanjem i koji je jugoslovenski državljanin ili jugoslovensko pravno lice.

Član 12.

U Registar zastupnika, koji vodi nadležni savezni organ, upisuju se fizička i pravna lica koja ispunjavaju uslove predviđene saveznim zakonom kojim se uređuju patenti.

Pokretanje postupka za priznanje žiga

Član 13.

Postupak za priznanje žiga pokreće se prijavom za priznanje žiga (u daljem tekstu: prijava).

Bitni delovi prijave su:

- 1) zahtev za priznanje žiga;
- 2) znak koji se želi zaštititi;
- 3) spisak robe, odnosno usluga na koje se znak odnosi.

Sadržina bitnih delova prijava

Član 14.

Zahtev za priznavanje žiga sadrži:

- 1) podatke o podnosiocu prijave;
- 2) naznačenje da li je u pitanju individualni ili kolektivni žig;
- 3) potpis i pečat podnosioca prijave.

Prijava može da sadrži zahtev za priznanje samo jednog žiga koji se odnosi na jednu ili više vrsta robe, odnosno usluga.

Ako znak iz člana 13. stav 2. tačka 2. ovog zakona sadrži figurativni elemenat, njegov izgled mora biti jasan, urađen na kvalitetnom papiru i pogodan za reprodukovanje.

Ako se zaštita traži za znak u boji, prijava mora da sadrži naznačenje boje, odnosno kombinacije boja.

Roba, odnosno usluge iz člana 13. stav 2. tačka 3. ovog zakona moraju biti označeni i svrstani prema klasama iz Ničanskog aranžmana o međunarodnoj klasifikaciji robe i usluga radi registrovanja žigova.

Član 15.

U postupku pred nadležnim saveznim organom plaćaju se takse saglasno zakonom kojim se uređuju savezne administrativne takse i naknade posebnih troškova postupka i troškova za pružanje informacionih usluga.

Prijava za priznanje kolektivnog žiga

Član 16.

Pored delova iz člana 14. ovog zakona, uz prijavu za priznanje kolektivnog žiga prilaže se opšti akt o kolektivnom žigu.

Opšti akt o kolektivnom žigu sadrži: podatke o podnosiocu prijave, odnosno licu ovlašćenom da ga predstavlja; odredbe o izgledu znaka i robi, odnosno uslugama na koje se znak odnosi; odredbe o tome ko ima pravo na korišćenje kolektivnog žiga i pod kojim uslovima; odredbe o pravima i obavezama korisnika kolektivnog žiga u slučaju povrede žiga i odredbe o merama i posledicama u slučaju nepridržavanja odredaba opšteg akta.

Registar prijava

Član 17.

U Registar prijava upisuju se podaci o bitnim delovima prijave iz čl. 13, 14. i 16. ovog zakona i drugi propisani podaci.

Datum podnošenja prijave

Član 18.

Prijava se zavodi u Registar prijava samo ako sadrži bitne delove prijave iz čl. 13. i 14. ovog zakona.

Na prijavu koja sadrži delove iz stava 1. ovog člana upisuje se broj prijave i datum i čas njenog prijema u nadležnom saveznom organu i o tome se podnosiocu prijave izdaje potvrda.

Ako prijava ne sadrži delove iz stava 1. ovog člana, nadležni savezni organ će pozvati podnosioca prijave da u roku od 30 dana od dana prijema obaveštenja otkloni nedostatke zbog kojih prijava nije mogla biti upisana u Registar prijava. Ako podnosilac prijave u određenom roku otkloni nedostatke, takvoj prijavi priznaće se kao datum podnošenja prijave datum prijema u nadležnom saveznom organu podneska kojim se nedostaci otklanjaju, o čemu će se doneti poseban zaključak i prijava upisati u Registar prijava.

Pravo prvenstva

Član 19.

Podnosilac prijave ima pravo prvenstva od datuma podnošenja prijave u odnosu na sva druga lica koja su za isti ili sličan znak kojim se obeležava ista ili slična roba, odnosno usluge kasnije podnela prijavu.

Član 20.

Pripadniku zemlje Pariske unije koji je u nekoj zemlji članici podneo urednu prijavu priznaće se u Jugoslaviji pravo prvenstva od datuma podnošenja te prijave ako u Jugoslaviji za isti znak podnese prijavu u roku od 6 meseci od dana podnošenja prijave u odnosnoj zemlji, a u zahtevu za priznanje žiga naznači datum podnošenja, broj prijave i zemlju u kojoj je prijava podnesena.

Pripadnik zemlje Pariske unije iz stava 1. ovog člana dužan je da u roku od tri meseca od dana podnošenja prijave u Jugoslaviji dostavi nadležnom saveznom organu prepis te prijave, overen od nadležnog organa zemlje članice unije u kojoj je prijava podneta (prioritetno uverenje) i overen prevod te prijave.

Član 21.

Podnosilac prijave koji je u roku od tri meseca pre podnošenja prijave upotrebio određeni znak za obeležavanje robe, odnosno usluga na izložbi ili sajmu međunarodnog karaktera u Jugoslaviji ili u drugoj zemlji članici Pariske unije, može u prijavi tražiti priznanje prava prvenstva od dana prve upotrebe tog znaka.

Podnosilac prijave iz stava 1. ovog člana uz prijavu dostavlja potvrdu nadležnog organa zemlje članice Pariske unije da je u pitanju izložba, odnosno sajam međunarodnog karaktera, uz naznačenje podataka o vrsti izložbe, odnosno sajma, mestu održavanja, datumu otvaranja i zatvaranja izložbe, odnosno sajma, i datumu prve upotrebe znaka čija se zaštita traži.

Uverenje da je izložbi odnosno sajmu održanom u Jugoslaviji zvanično priznat međunarodni karakter izdaje Privredna komora Jugoslavije.

Član 22.

Priznanjem prava prvenstva iz člana 21. ovog zakona ne produžavaju se rokovi iz člana 20. ovog zakona.

Član 23.

U prijavi se ne mogu naknadno bitno izmeniti izgled znaka niti dopuniti spisak robe, odnosno usluga.

Ne smatra se izmenom znaka u reči ispisivanje znaka posebnim tipom slova.

Član 24.

Prijave se ispituju po redosledu određenom datumom njihovog podnošenja.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, prijava se može rešavati po hitnom postupku:

- 1) u slučaju sudskog ili drugog spora;
- 2) ako je podnesen zahtev za međunarodno registrovanje žiga;
- 3) ako je, saglasno drugim propisima, neophodno izvršiti hitnu registraciju, uz obavezu podnošenja posebnog zahteva za to.

U slučajevima iz stava 2. ovog člana podnosi se zahtev za ispitivanje prijave po hitnom postupku, za šta se plaća posebna taksa.

Ispitivanje urednosti prijave

Član 25.

Prijava je uredna ako sadrži bitne delove iz čl. 13, 14. i 16. ovog zakona, dokaz o uplati takse za prijavu i druge propisane podatke.

Ako utvrdi da prijava nije uredna, nadležni savezni organ će pismeno (rezultatom ispitivanja), uz navođenje razloga, pozvati podnosioca prijave da je uredi u roku koji nadležni savezni organ odredi.

Na obrazloženi zahtev podnosioca prijave nadležni savezni organ će produžiti rok iz stava 2. ovog člana za vreme koje smatra primerenim.

Ako podnosilac prijave u ostavljenom roku ne uredi prijavu ili ne plati taksu za njeno uređivanje, nadležni savezni organ će zaključkom odbaciti prijavu.

U slučaju stava 4. ovog člana, podnosilac prijave može podneti predlog za povraćaj u pređašnje stanje, u roku od šest meseci od dana dostavljanja zaključka o odbacivanju.

Ispitivanje uslova za priznanje prava

Član 26.

Ako je prijava uredna u smislu člana 25. ovog zakona, nadležni savezni organ ispituje da li su ispunjeni uslovi za priznanje žiga.

Član 27.

Ako utvrdi da prijava ne ispunjava uslove za priznanje žiga, nadležni savezni organ će pismeno (rezultatom ispitivanja) obavestiti podnosioca prijave o razlozima zbog kojih se žig ne može priznati i pozvaće ga da se u roku koji nadležni savezni organ odredi izjasni o tim razlozima.

Na obrazloženi zahtev podnosioca prijave nadležni savezni organ će produžiti rok iz stava 1. ovog člana za vreme koje smatra primerenim.

Nadležni savezni organ će rešenjem odbiti zahtev za priznanje žiga ako se podnosilac prijave uopšte ne izjasni ili ako se izjasni, a nadležni savezni organ i dalje smatra da se žig ne može priznati.

Nadležni savezni organ će doneti rešenje o delimičnom usvajanju zahteva za priznanje žiga ako se podnosilac prijave uopšte ne izjasni ili ako se izjasni, a nadležni savezni organ smatra da se žig može priznati samo za pojedinu robu, odnosno uslugu.

Ako se podnosilac prijave ne izjasni, a nadležni savezni organ donese rešenje iz st. 3. i 4. ovog člana, podnosilac prijave može podneti predlog za povraćaj u pređašnje stanje u roku od šest meseci od dana dostavljanja rešenja o odbijanju zahteva za priznanje žiga.

Rešenje o priznanju žiga

Član 28.

Ako prijava ispunjava uslove za priznanje prava, nadležni savezni organ zaključkom poziva podnosioca prijave da plati taksu za prvih deset godina zaštite i troškove objave žiga i da dostavi dokaze o izvršenim uplatama.

Nadležni savezni organ će zaključkom odbaciti prijavu ako podnosilac prijave u ostavljenom roku ne dostavi dokaze o izvršenim uplatama iz stava 1. ovog člana.

U slučaju iz stava 2. ovog člana podnosilac prijave može podneti predlog za povraćaj u predašnje stanje u roku od šest meseci od dana dostavljanja zaključka o odbacivanju prijave.

Upis žiga u Registar žigova

Član 29.

Kad podnosilac prijave dostavi dokaze o izvršenim uplatama iz člana 28. stav 1. ovog zakona, nadležni savezni organ donosi rešenje o priznanju žiga i priznato pravo s propisanim podacima upisuje u Registar žigova.

Izdavanje isprave o žigu i objavljivanje priznatog prava

Član 30.

Nosiocu žiga izdaje se isprava o žigu, a priznato pravo objavljuje u službenom glasilu.

IV. SADRŽINA, STICANJE I OBIM PRAVA

Član 31.

Nosilac žiga ima isključivo pravo da znak zaštićen žigom koristi za obeležavanje robe, odnosno usluga na koje se taj znak odnosi i da drugim licima zabrani da isti ili sličan znak neovlašćeno koriste za obeležavanje iste ili slične robe, odnosno usluga.

Pravo iz stava 1. ovog člana obuhvata i upotrebu znaka zaštićenog žigom na sredstvima za pakovanje, katalogima, prospektima, oglasima i drugim oblicima ponude, na uputstvima, fakturama, u korespondenciji i u drugim oblicima poslovne dokumentacije, kao i na uvezenoj robi, odnosno uslugama. Prava iz st. 1. i 2. ovog člana ima i podnosilac prijave od datuma podnošenja prijave.

Član 32.

Ako se znak zaštićen žigom sastoji iz reči ili slova, ili kombinacije reči i slova, zaštita obuhvata te reči, slova i kombinacije, njihove transkripcije, ili transliteracije, ispisane ma kojim tipom slova, u ma kojoj boji ili izražene na bilo koji drugi način, čak i ako se dodaju reči “tip”, “način”, “po postupku” i sl.

Član 33.

Znak zaštićen žigom koji sadrži natpise, reči ili kombinacije slova ne isključuje pravo drugog lica da pod istim natpisom, rečima ili kombinacijama slova stavlja u promet svoju robu, odnosno usluge, ako ti natpisi, reči ili kombinacije slova predstavljaju njegovo ime, firmu ili naziv koji nisu stečeni na nesavestan način.

Član 34.

Nosilac žiga ne može zabraniti drugom licu da isti ili sličan znak koristi za obeležavanje robe, odnosno usluga druge vrste, osim ako je u pitanju čuveni žig.

Član 35.

Žig se stiče upisom priznatog prava u Registar žigova, a važi od datuma podnošenja prijave.

Član 36.

Žig traje deset godina, računajući od datuma podnošenja prijave, s tim što se njegovo važenje, uz plaćanje odgovarajuće takse, može produžavati neograničen broj puta.

Član 37.

Nosilac žiga dužan je da žig koristi.

V. PROMET PRAVA

Član 38.

Žig, odnosno pravo iz prijave može biti predmet ugovora o prenosu prava, licenci, zalogi, franšizi i sl.

Ugovor iz stava 1. ovog člana sastavlja se u pismenoj formi i upisuje u odgovarajući registar na zahtev jedne od ugovornih strana.

Ugovor iz stava 1. ovog člana koji nije upisan u odgovarajući registar ne proizvodi pravno dejstvo prema trećim licima.

Prenos prava

Član 39.

Nosilac žiga, odnosno podnosilac prijave može ugovorom preneti žig, odnosno pravo iz prijave, i to za sve ili samo za neku robu, odnosno uslugu.

Ugovor o prenosu prava iz stava 1. ovog člana sastavlja se u pismenoj formi i mora sadržati: naznačenje ugovornih strana, broj žiga ili broj prijave i visinu naknade ako je ugovorena.

Kolektivni žig i pravo na njegovo korišćenje ne mogu biti predmet ugovora o prenosu prava.

Licenca

Član 40.

Nosilac žiga, odnosno podnosilac prijave može ustupiti pravo korišćenja žiga, odnosno prava iz prijave.

Ugovor o licenci iz stava 1. ovog člana sastavlja se u pismenoj formi i sadrži vreme trajanja licence, obim licence i visinu naknade ako je naknada ugovorena.

Kolektivni žig ne može biti predmet ugovora o licenci.

VI. PRESTANAK PRAVA

Član 41.

Žig prestaje istekom roka od deset godina za koji je plaćena taksa ako se njegovo važenje ne produži.

Žig prestaje i pre isteka roka iz stava 1. ovog člana:

- 1) ako se nosilac žiga odrekne svog prava - narednog dana od dana predaje nadležnom saveznom organu podneska o odricanju;
- 2) na osnovu sudske odluke, odnosno odluke nadležnog saveznog organa, u slučajevima predviđenim ovim zakonom - danom određenim tom odlukom;
- 3) ako je prestalo pravno lice, odnosno ako je umrlo fizičko lice koje je nosilac prava - danom prestanka, odnosno smrti, osim ako je žig prešao na pravne sledbenike pravnog lica, odnosno naslednike fizičkog lica.

Član 42.

Ako je u Registru žigova upisano određeno pravo u korist trećeg lica (licenca, zaloga ili dr.), nosilac žiga ne može se odreći žiga bez pismene saglasnosti lica na čije ime je upisano to pravo.

Ako nosilac žiga u određenom roku ne plati propisanu taksu, a u Registru žigova je upisana licenca, zaloga ili neko drugo pravo u korist trećeg

lica, nadležni savezni organ će to lice obavestiti da nije plaćena taksa i da je može platiti u roku od šest meseci od dana prijema obaveštenja i time održati važenje žiga.

Član 43.

Ako žig prestane zbog neplaćanja propisane takse, nosilac žiga ima isključivo pravo da zahteva u roku od jedne godine od dana prestanka važenja žiga, da se žig, uz ponovno podnošenje prijave, ponovo registruje na njegovo ime za istu robu, odnosno usluge.

VII. OGLAŠAVANJE NIŠTAVIM REŠENJA O PRIZNANJU ŽIGA, ODNOSNO MEĐUNARODNOG REGISTROVANJA

Član 44.

Rešenje o priznanju žiga, odnosno međunarodno registrovanje žiga za Jugoslaviju može se oglasiti ništavim, u celini ili samo za neku robu, odnosno usluge, ako se utvrdi da u vreme donošenja rešenja nisu bili ispunjeni uslovi za priznanje žiga predviđeni ovim zakonom.

Član 45.

Rešenje o priznanju žiga, odnosno međunarodno registrovanje žiga za Jugoslaviju, može se oglasiti ništavim za sve vreme trajanja zaštite, i to po službenoj dužnosti, na predlog zainteresovanog lica ili na predlog javnog tužioca.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, predlog za oglašavanje ništavim rešenja o priznanju žiga, odnosno međunarodno registrovanje žiga za Jugoslaviju, na osnovu člana 5. stav 1. tač. 8. i 9. ovog zakona, može podneti samo nosilac prava na ranije registrovani žig ili lice koje on ovlasti, osim ako se u roku od pet godina pre podnošenja predloga za oglašavanje ništavim nije protivio upotrebi kasnije registrovanog žiga čiji je podnosilac prijave bio savestan.

Uz predlog za oglašavanje ništavim rešenja o priznanju žiga, odnosno međunarodnog registrovanja žiga za Jugoslaviju podnose se odgovarajući dokazi.

Član 46.

Ako podnosilac predloga za oglašavanje ništavim rešenja o priznanju žiga, odnosno međunarodnog registrovanja žiga za Jugoslaviju u toku postupka odustane od svog predloga, nadležni savezni organ može nastaviti postupak po službenoj dužnosti.

VIII. PRESTANAK ŽIGA ZBOG NEKORIŠĆENJA

Član 47.

Nadležni savezni organ može, na zahtev zainteresovanog lica, doneti rešenje o prestanku žiga ako nosilac žiga ili lice koje je on ovlastio bez opravdanog razloga nije na domaćem tržištu koristio žig za obeležavanje robe, odnosno usluga na koje se žig odnosi, i to neprekidno u trajanju od pet godina od dana upisa žiga u Registar žigova, odnosno od dana kad je žig poslednji put korišćen. U postupku po zahtevu za prestanak žiga zbog nekorišćenja žiga nosilac žiga ili lice koje je on ovlastio dužni su da dokažu da žig koriste.

Korišćenjem žiga, u smislu stava 1. ovog člana, smatra se i javno oglašavanje robe, odnosno usluga na koje se predmetni žig odnosi u službenom glasilu nadležnog saveznog organa ili u drugim sredstvima javnog informisanja u Jugoslaviji.

Pravo na korišćenje kolektivnog žiga može prestati i ako se kolektivni žig upotrebljava protivno opštem aktu o kolektivnom žigu.

Član 48.

U slučaju iz člana 47. ovog zakona žig prestaje da važi narednog dana od dana pravnosnažnosti rešenja o prestanku žiga zbog nekorišćenja.

IX. GRAĐANSKOPRAVNA ZAŠTITA

Zaštita u slučaju povrede žiga

Član 49.

Lice koje povredi žig ili pravo iz prijave odgovara za štetu po opštim pravilima o naknadi štete. Ako je šteta prouzrokovana namerno, naknada štete može se zahtevati do trostrukog iznosa stvarne štete i izmakle koristi.

Odgovornost za povredu prava iz stava 1. ovog člana ne isključuje odgovornost za delo nelojalne konkurencije.

Lice čije je pravo povređeno može, pored naknade štete, tražiti da se licu koje je povredilo njegovo pravo zabrani dalje vršenje radnje kojom se čini povreda i da se presuda kojom se utvrđuje povreda objavi o trošku tuženog.

Član 50.

Povredom žiga ili prava iz prijave smatra se svako neovlašćeno korišćenje zaštićenog znaka od strane bilo kog učesnika u prometu, u smislu člana 31. ovog zakona, kao i neovlašćeno raspolaganje zaštićenim znakom.

Povredom iz stava 1. ovog člana smatra se i podražavanje zaštićenog znaka.

Prilikom utvrđivanja da li postoji povreda žiga, sud naročito vodi računa o tome da li postoji istovetnost ili bitna sličnost, u smislu člana 32. ovog zakona.

Član 51.

Tužbu zbog povrede žiga može podneti nosilac žiga, podnosilac prijave i sticalac isključive licence.

Postupak po tužbi zbog povrede prava iz prijave sud može prekinuti do odluke nadležnog saveznog organa o priznanju žiga.

Član 52.

Tužba zbog povrede žiga, odnosno povrede prava iz prijave može se podneti u roku od tri godine od dana kada je tužilac saznao za povredu i učinioca, a najdocije u roku od pet godina od dana učinjene povrede.

Član 53.

Tužbom zbog povrede žiga, odnosno povrede prava iz prijave, može se tražiti da sud odredi privremenu meru zabrane vršenja radnji kojima se povređuje žig, odnosno pravo iz prijave i meru privremenog oduzimanja robe ili isključenja iz prometa robe koja povređuje ta prava.

Izuzetno, privremena mera se može tražiti i pre podnošenja tužbe, pod uslovom da se tužba podnese u roku od 15 dana od dana podnošenja zahteva za određivanje privremene mere.

U slučaju istovetnosti ili bitne sličnosti u smislu člana 32. ovog zakona, sud je obavezan da odredi privremenu meru iz st. 1. i 2. ovog člana.

Žalba protiv rešenja kojim se određuje privremena mera ne zadržava izvršenje rešenja.

Postupak po tužbi zbog povrede žiga, odnosno povrede prava iz prijave, je hitan.

Osporavanje žiga

Član 54.

Fizičko ili pravno lice koje u prometu koristi znak za obeležavanje robe, odnosno usluga, a za koji je drugo lice podnelo prijavu ili ga registrovalo na svoje ime za obeležavanje iste ili slične robe, odnosno usluga, može tražiti da ga sud oglasi za podnosioca prijave, odnosno nosioca prava samo ako dokaže da je taj znak bio opšte poznat za obeležavanje njegove robe, odnosno usluga pre nego što je tuženi podneo prijavu.

Ako tuženi dokaže da je isti ili sličan znak koristio u prometu za obeležavanje iste ili slične robe, odnosno usluga isto koliko i tužilac ili duže od njega, sud će odbiti tužbeni zahtev iz stava 1. ovog člana.

Tužba iz stava 1. ovog člana ne može se podneti po isteku roka od pet godina od dana upisa žiga u registar.

Član 55.

Ako se sudskom odlukom usvoji tužbeni zahtev iz člana 54. ovog zakona, nadležni savezni organ će po prijemu presude, ili na zahtev tužioca, upisati tužioca u odgovarajući registar kao podnosioca prijave, odnosno nosioca žiga.

Član 56.

Pravo koje je treće lice pribavilo od ranijeg podnosioca prijave, odnosno nosioca žiga iz člana 54. ovog zakona važi i prema novom podnosiocu prijave, odnosno nosiocu prava samo ako je bilo upisano u odgovarajući registar ili uredno prijavljeno za upis pre podnošenja tužbe iz člana 54. ovog zakona.

X. KAZNENE ODREDBE

Član 57.

Novčanom kaznom od 15.000 do 150.000 novih dinara kazniće se za privredni prestup preduzeće ili drugo pravno lice koje na bilo koji način propisan ovim zakonom povredi žig, odnosno pravo iz prijave (član 50).

Novčanom kaznom od 1.500 do 15.000 novih dinara kazniće se za radnje iz stava 1. ovog člana i odgovorno lice u preduzeću ili drugom pravnom licu.

Član 58.

Novčanom kaznom od 3.000 do 45.000 novih dinara kazniće se za prekršaj preduzeće ili drugo pravno lice koje se neovlašćeno bavi zastupanjem stranih pravnih i fizičkih lica (član 11).

Za radnje stava 1. ovog člana novčanom kaznom od 1.500 do 4.500 novih dinara kazniće se i odgovorno lice u preduzeću ili drugom pravnom licu.

Novčanom kaznom od 1.500 do 4.500 novih dinara kazniće se za prekršaj fizičko lice koje se neovlašćeno bavi zastupanjem stranih pravnih i fizičkih lica.

XI. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 59.

Nosioci žigova upisanih u Registar žigova zaključno s brojem 30.000 dužni su da podnesu zahtev za obnovu predmeta do isteka roka važenja žiga. U protivnom, žig prestaje da važi.

Uz zahtev iz stava 1. ovog člana dostavljaju se registarski broj žiga, podaci o nosiocu žiga, izgled znaka, spisak robe, odnosno usluga na koje se znak odnosi, svrstanih prema klasama iz Ničanskog aranžmana o međunarodnoj klasifikaciji robe, odnosno usluga i drugi propisani podaci.

Obnavljanje predmeta žigova ne utiče na pravo prvenstva i druga stečena prava.

Član 60.

Registrovani žigovi koji važe na dan stupanja na snagu ovog zakona ostaju i dalje na snazi i na njih će se primenjivati odredbe ovog zakona.

Odredbe ovog zakona primenjivaće se i na prijave za priznanje žiga podnesene do dana stupanja na snagu ovog zakona, a po kojima upravni postupak nije okončan.

Član 61.

Propisi za izvršavanje ovog zakona doneće se u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 62.

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaju da važe odredbe Zakona o zaštiti pronalazaka, tehničkih unapređenja i znakova razlikovanja ("Službeni list SFRJ", br. 34/81, 3/90 i 20/90) koje se odnose na žigove.

Član 63.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu SRJ".